

Ministerie van Financiën

TVB. Gelezen 11/12/2024

GRAAG RETOUR UITERLIJK 12 DECEMBER
TER BESLISSING

Aan
de staatssecretaris van Financiën

Directoraat-Generaal
voor Fiscale Zaken
Directie Directe
Belastingen & Toeslagen

Persoonsgegevens

nota

Kamerbrief over het wetsvoorstel Wet onverplichte
tegemoetkoming onterechte afwijzing buitengerechtelijke
schuldregeling

Datum
11 december 2024

Notanummer
2024-0000567478

Bijlagen
I. Kamerbrief
II. onderliggende nota's
III. Wettekst
IV. MvT
V. Nader rapport

Aanleiding

Het wetsvoorstel Wet onverplichte tegemoetkoming onterechte afwijzing buitengerechtelijke schuldregeling (hierna: het wetsvoorstel) met bijbehorend nader rapport zal na de MR van 13 december 2024 bij de Tweede Kamer (TK) worden ingediend. Met deze nota wordt u gevraagd in stemmen met een Kamerbrief die gelijktijdig met het wetsvoorstel naar de TK zal worden gestuurd.

Beslispunt

- 1) Gaat u akkoord met de bijgevoegde Kamerbrief (bijlage I)? Zo ja, dan verzoeken wij u de Kamerbrief te ondertekenen.
- 2) Gaat u akkoord met het openbaar maken van de nu voorliggende nota en onderliggende nota's over het wetsvoorstel (bijlage II), conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's?

Alekaard
Alekaard

Toelichting

- Op 5 december 2024 is aan u voorgelegd om het wetsvoorstel met bijbehorend nader rapport na tussenkomst van de MR in te dienen bij de TK. U heeft hiermee ingestemd. ✓
- Het wetsvoorstel met bijbehorend nader rapport staan geagendeerd voor de MR van 13 december 2024.
- De beoogde datum van inwerkingtreding van het wetsvoorstel is thans 1 april 2025.
- Voor inwerkingtreding per 1 april 2025 is een voortvarende behandeling door beide Kamers noodzakelijk.
- Voor het verzoek om een voortvarende behandeling door de TK is de bijgevoegde Kamerbrief opgesteld. Deze Kamerbrief zal gelijktijdig met het wetsvoorstel naar de TK worden gestuurd. ✓

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Doc nr.	Datum	Titel doc.	Lakgronden
1	14-3-2022	Nota-stasFB-Tegemoetkoming MSNP - omvang en opties uitvoering	Persoonsgegevens
2	21-11-2023	Nota-stasFB-Beantwoording vragen n.a.v. FSV overleg 13 november 2023	Persoonsgegevens
3	15-1-2024	Nota-stasFB-Regulier FSV-overleg 22 januari 2024	Persoonsgegevens
4	6-5-2024	Nota-stasFB-Aanbiedingsformulier MR voor internetconsultatie wetsvoorstel Wet tegemoetkoming onterechte afwijzing buitengerechterlijke schuldregeling	Persoonsgegevens
5	11-10-2024	Nota-stasFB-Onepager MSNP	Persoonsgegevens
6	2-12-2024	Nota-stasFB-Aanbiedingsformulier MR voor het wetsvoorstel Wet onverplichte tegemoetkoming onterechte afwijzing buitengerechterlijke schuldregeling met bijbehorend nader rapport	Persoonsgegevens

**DEPARTEMENTAAL VERTROUWELIJK
TER BESPREKING**

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

Bijzondere Zaken Blauw

Persoonsgegevens

nota

Tegemoetkoming MSNP - omvang en opties uitvoering

Datum

14 maart 2022

Notanummer

2022-0000122296

Bijlagen

Aanleiding

De Belastingdienst heeft in de periode 1 januari 2012 tot en met 31 maart 2021¹ verzoeken voor deelname aan het buitengerechtelijke traject (Minnelijke Schuldsanering Natuurlijke Personen oftewel MSNP) onterecht afgewezen. Dit is aan het licht gekomen door een ADR-onderzoek naar de grensbedragen O/GS en MSNP kwalificatie², echter is gebleken dat er meer redenen zijn waarom burgers onterecht zijn afgewezen dan enkel een O/GS-kwalificatie, zoals een FSV registratie of een schuld boven de 10.000 euro. Daarom is het MSNP-herstel als losstaand project opgepakt.

In deze nota wordt ingegaan op:

1. de aantallen burgers die het betreft;
2. de contouren van de regeling
3. het openstellen van een meldpunt;
4. het wetgevingsproces;
5. het proces met betrekking tot financiële dekking;
6. de vormgeving van de tegemoetkoming;
7. opties voor uitvoering van de tegemoetkoming.

Er worden zowel beslispunten aan u voorgelegd als bespreekpunten. De laatste hebben betrekking op denkrichtingen die wij hebben opgesteld en die nog niet volledig zijn uitgewerkt.

Beslispunten

Met deze nota wordt een aantal beslispunten aan u voorgelegd:

- Beslispunt 1: Bent u akkoord met de geschetste contouren van de tegemoetkomingsregeling?

¹ Bij het vaststellen van deze periode is gekozen om aan te sluiten bij de scope van het ADR onderzoek. In 2012 is men overgegaan naar het LIC en is werkwijze van grensbedragen gaan hanteren. Na 31 maart 2021 is de werkwijze aangepast en wordt om die reden als einddatum gehanteerd.

² Zie HVB brief van 27 januari 2021 ([Kamerbrief stand van zaken Herstellen, verbeteren, borgen \(HVB\) | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#))

- Beslispunt 2: Stemt u in met het voornemen om een meldpunt in te richten voor de gehele periode 2012-2021 en dus niet alleen voor de periode 2012 – 2014?
- Beslispunt 3: Stemt u in met deze afbakening van 'benadeling', dus:
 - de uitsluiting van personen die fraude/opzet hebben gepleegd;
 - het afbakenen van tegemoetkoming tot afwijzende beschikkingen waarin minimaal één van de aangedragen redenen niet terecht is, niet zijnde een formele afwijgrond?
 - Hierbij geldt dat er ten minste een verzoek of een afwijzing bekend moet zijn bij de Belastingdienst of aangedragen te zijn door de betreffende burger of derde partij.
- Beslispunt 4: stemt u in met de genoemde beoordelingscriteria om te komen tot een keuze voor een vertrouwenwekkend tegemoetkomingsbeleid? Heeft u aanvullingen op deze criteria?

ja
ja
ja
ja
ja

Bespreekpunten

Er zijn daarnaast enkele bespreekpunten:

- Bespreekpunt 1: heeft een generieke tegemoetkoming of een individuele beoordeling van dossiers de voorkeur?
- Bespreekpunt 2: welke uitvoeringsopties komen in aanmerking voor nadere uitwerking?
- Bespreekpunt 3: zou nadeel buiten de Belastingdienst ook tegemoetgekomen moeten worden? Zo ja, welke opties komen in aanmerking voor nadere uitwerking?

Toelichting per onderwerp (beslispunten)

1. Aantallen

Door onterechte afwijzing van een beroep op de schuldregeling MSNP hebben deze burgers materieel en wellicht ook immaterieel nadeel ondervonden. Er zijn 430.000 insolventiebrieven in de periode 2014 – maart 2021 onderzocht op het feit of er sprake is van MSNP. Uit onderzoek kwam naar voren dat de verzoeken van 30.000 burgers (unieke BSN's) nader te onderzoeken waren omdat er mogelijk sprake was van onterechte afwijzingen. In oktober 2021 is op basis van een eerste analyse vastgesteld dat de verzoeken van 22.000 burgers waren die terecht leken te zijn en de verzoeken van 8.000 burgers die mogelijk onterecht leken te zijn. In dezelfde periode werd geconstateerd dat er bij de beoordeling – vanwege de complexiteit – fouten zijn gemaakt in deze eerste analyse, met name in de groep van 22.000 die als terecht beoordeeld waren. Daarom is naar de Tweede Kamer gecommuniceerd dat het lijkt te gaan om verzoeken van tussen de 5.000 tot 15.000 burgers die mogelijk onterecht zijn afgewezen. Uit nadere analyse van de 22.000 verzoeken die in eerste instantie als terecht beoordeeld waren is gebleken dat 6.000 alsnog mogelijk onterecht zijn en worden toegevoegd aan de onderzoekspopulatie. Dit brengt het totale aantal te beoordelen dossiers op 14.000 (8.000 + 6.000). In de bijgaande financiële nota is uitgegaan van de puntschatting van 11.000 onterechte afwijzingen.

←

Om de populatie nader te specificeren zijn drie acties in gang gezet:

- Ten eerste wordt de overlap met de UHT-populatie (zowel nog in behandeling als reeds uitbetaald) in beeld gebracht. Deze is op dit moment nog onderdeel van de bovengenoemde te onderzoeken gevallen. Het is niet de bedoeling dat burgers die bij UHT een tegemoetkoming

11

- hebben ontvangen ook voor MSNP in aanmerking komen voor een tegemoetkoming.
- Ten tweede wordt gewerkt aan het inzichtelijk krijgen van het deel van de 14.000 burgers die in eerste instantie onterecht is afgewezen maar later alsnog is toegelaten tot MSNP of WSNP. Dit deel van de populatie – dat op basis van een steekproef mogelijk 75% van de populatie betreft – wordt binnen de tegemoetkomingsregeling afzonderlijk behandeld.
 - Ten derde zal er nog naar de zogenaamde combinatieposten gekeken moeten worden. Het betreft mensen die zowel op formele afwijsgonden (bijvoorbeeld geen natuurlijk persoon) als onterechte afwijsgonden zijn afgewezen. In beginsel geldt hiervoor dat er bij minimaal één onjuiste afwijsgond overgegaan zal worden tot een tegemoetkoming, tenzij dit een formele afwijsgond betreft (zoals dat iemand een ondernemer is en dus geen natuurlijk persoon). In het geval van een formele afwijsgond komt de persoon niet in aanmerking voor tegemoetkoming. Bij de beoordeling wordt uitgegaan van de gronden die in de afwijzende beschikking richting de burger zijn gecommuniceerd.

De komende maanden wordt verder dossieronderzoek uitgevoerd door CAP. De planning hiervoor (die mede afhankelijk is van beleidskeuzes) is als volgt:

- Maart – juli 2022 – Feitenonderzoek zelfmelders: verifiëren van de melding van de burger, inclusief contact om meer zicht te krijgen wanneer de aanvraag voor MSNP is afgewezen of dat ze zich abusievelijk gemeld hebben;
- Maart – augustus 2022 – Feitenonderzoek: vaststellen of deelname aan MSNP terecht/onterecht is afgewezen van 14.000 afwijzingen;
- Juni – december 2022 – Feitenonderzoek: vaststellen wat gevolgen zijn voor de burger bij een mogelijk onterechte afwijzing MSNP;
- Oktober 2022 en verder – In kaart brengen van eventuele materiële en immateriële nadeel voor de burger en zo mogelijk eerste tegemoetkomingsuitkeringen.

Op het moment dat er een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB – zie ook paragraaf 4)) is opgesteld en er financiële dekking is en de uitvoering ervoor geëquipeerd is, kan gestart worden met de uitbetaling van tegemoetkomingen.

Beslispunt 1

2. Contouren van de regeling

Omdat een schadevergoeding uit onrechtmatige daad niet zomaar aan de orde is, per dossier beoordeeld moet worden en bewijsrechtelijk voor een belanghebbende zeer belastend is, is gekozen om dit beleidsmatig op te lossen. Het is niet zo dat er bij een onjuist gemotiveerde/onjuiste beschikking altijd sprake is van een onrechtmatige daad. Als er sprake is van een onrechtmatige daad, moet vervolgens worden beoordeeld welke schade een causaal verband heeft met deze onrechtmatige daad en of dat leidt tot een verplichting om deze schade te vergoeden. Met name het feit dat er in deze situaties sprake is (of was) van een openstaande belastingenschuld, maakt het moeilijk om te beoordelen of hier sprake is van een onrechtmatige daad. Door het beleidsmatig op te lossen worden

onnodige procedures voorkomen, zijn criteria voor tegemoetkoming helder en kan het geheel sneller worden afgerond. Dit is met uw voorganger besproken.³

Vanuit DJZ is naar voren gebracht dat een beleidsmatige oplossing zoals hierboven weergegeven niet betekent dat er geen juridische risico's zijn. Door de aansprakelijkheidsvraag in het midden te laten is er een risico dat sommige belanghebbende een te hoge schadevergoeding ontvangen (gevallen waar de Staat niet aansprakelijk is) en anderen een te lage schadevergoeding (gevallen waar de Staat aansprakelijk is). Voor deze laatste groep geldt dat er aanvullend een risico is dat de belanghebbende een gerechtelijke procedure start. Dit risico geldt bijvoorbeeld voor degenen die in 2012-2014 zich voor het MSNP hebben aangemeld, maar dit niet kunnen aantonen. In een dergelijke civielrechtelijke procedure kan een belanghebbende een verzoek indienen bij de rechter om de bewijslast om te keren, dus dan kan de bewijslast bij de Staat komen te liggen met het risico dat de rechter oordeelt dat de Staat aansprakelijk is. Dit betekent dat de Staat de totale werkelijke schade moet vergoeden.

Daarnaast is het goed om te benoemen dat onderstaande keuzes niet juridisch zijn getoetst. Dit kan betekenen dat de contouren van de tegemoetkomingsregeling en keuzes die daarin worden gemaakt op sommige punten noodzakelijkerwijs nog zullen moeten worden aangepast.

Om het herstelbeleid MSNP vorm te geven wordt de volgende werkwijze bestaande uit drie stappen voorgesteld:

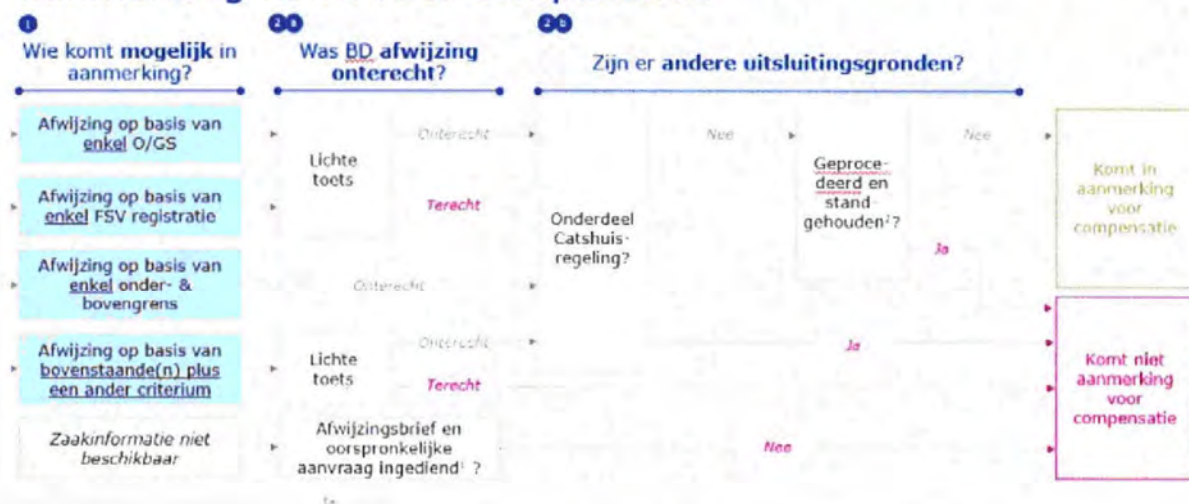
1. Identificeren afwijzingsgronden: wie komt mogelijk in aanmerking o.b.v. mogelijk onterechte afwijzing voor MSNP?
2. Vaststellen of de afwijzing tot deelname aan MSNP door de Belastingdienst onterecht is geweest: wie heeft recht op tegemoetkoming en wie niet?
3. Vaststellen van de tegemoetkoming: wat zou de vorm en hoogte van herstel/tegemoetkoming moeten zijn voor een persoon. Hierbij is het budget van de bijgaande financiële nota richtinggevend voor het totaal.

³ notitie van 10 augustus, met het nummer 2021-0000166361 (zesde beslispuntennotitie Pakket Belastingplan 2022)

Voor de stappen 1 en 2 wordt gewerkt met contouren die weergegeven zijn in onderstaande figuur:

Beslisboom | Op de volgende manier wordt bepaald wie in aanmerking komt voor compensatie

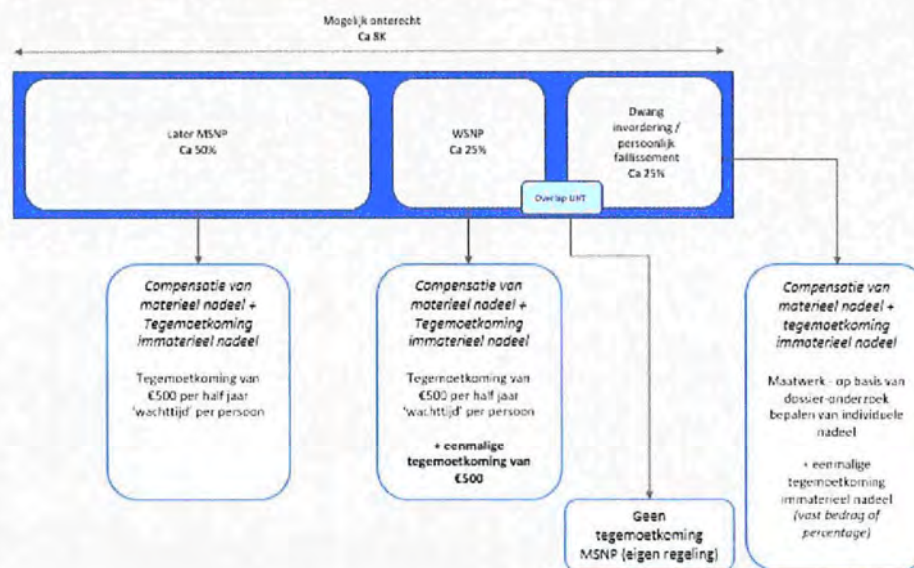
1. Dikte wijzen bij gemiddelde 2. Enkel gestige uitsluitingsgrond wanneer het besluit tot afwijzing heeft standgehouden anders er andere redenen waren tot afwijzing (maat O/GS, FSV en/of hoogte schuld)

6

Vijf afwijzingsgronden voor MSNP worden beschouwd als mogelijk onterecht en worden daarom nader onderzocht in stap 1 (eerste kolom). Vervolgens wordt op basis van deze afwijzingsgronden in fase 2 (a en b, kolom 2 en 3) bepaald of de afwijzing van deelname aan MSNP door de Belastingdienst onterecht was. Van belang is dat in deze stap niet wordt onderzocht of er bij nader inzien toch nog een andere (terechte) reden bestond dat het besluit tot afwijzing voor MSNP door de Belastingdienst aantast. Per afwijzingsgrond wordt getoetst op fraude. De fraudetoets wordt niet uitgevoerd wanneer de afwijzing alleen gebaseerd was op de hoogte van de schuld, dit is namelijk geen wettelijke grondslag voor afwijzing.

In het civiele recht is het in eerste instantie het uitgangspunt, dat degene met schade, als blijkt dat een ander aansprakelijk is, aan moet tonen hoe hoog de werkelijke schade is (tenzij een beroep op de omkeringsregel door de rechter wordt toegewezen). Een beleidsmatige oplossing biedt de mogelijkheid dat de Belastingdienst zelf het initiatief neemt in de dossiers waarvan zij weten dat er een mogelijk onterechte afwijzing heeft plaatsgevonden en te streven naar een 'redelijke tegemoetkoming'. Deze kan dus hoger zijn dan de werkelijke schade in zuiver juridische zin (net als dat bij UHT het geval is). Om deze reden wordt er ook gesproken over 'nadeel'.

Denkrichtingen invulling compensatiekader

Wanneer iemand wiens verzoek om deelname aan MSNP is afgewezen, later alsnog is toegelaten tot MSNP of WSNP (categorie I), is het voorstel om een forfaitair bedrag uit te keren van €500 per half jaar 'wachttijd'. Het bedrag van €500 is gebaseerd op vaste jurisprudentie van de Hoge Raad ten aanzien van immateriële schadevergoedingen bij de overschrijding van de redelijke termijn door de Belastingdienst.⁴ Dit is ook toegepast bij UHT. Als de latere toelating een toelating tot WSNP betrof, wordt een aanvullende eenmalige tegemoetkoming van €500 toegekend. De reden om een bedrag van €500 *extra* uit te keren in het geval van WSNP, is omdat deze benadeelden te maken hebben gekregen met een striktere regeling dan als zij in een minnelijk traject waren toegelaten.

Deze contouren vallen binnen het dekkingsvraagstuk waarover de bijgaande financiële nota gaat. Voor de financiële consequenties verwijzen we u naar deze nota, die gelijktijdig aan u verzonden is.

Beslispunt 1: bent u akkoord met de in deze paragraaf geschetste contouren van de tegemoetkomingsregeling?

Beslispunt 2

3. Meldpunt

Vanaf 2012 zijn er fouten gemaakt bij de behandeling van MSNP-verzoeken tot deelname aan MSNP door de Belastingdienst. Het ADR-onderzoek hanteert 1 januari 2012 als startdatum voor hun onderzoek, onder andere omdat vanaf dat moment het Landelijk Incasso Centrum (LIC) is opgericht en de (onterechte) werkwijze ten aanzien van hoogte grensbedragen is ingesteld. Wij willen

⁴ De gehanteerde rekenmethode wijkt af van de rekenmethode van de Hoge Raad, welke uitgaat van een redelijke termijn van vier jaar.

aansluiten bij de door de ADR gehanteerde periode. Dat betekent dat mensen die in de periode 2012-2021 zijn benadeeld recht hebben op tegemoetkoming. De dossiers bij CAP zijn beschikbaar vanaf 2014, doordat dossiers worden verwijderd na het verstrijken van de bewaarplicht van 7 jaar. Er zijn over de eerste twee jaar (2012-2013) geen gegevens beschikbaar bij CAP.

Omdat er geen dossiers meer beschikbaar zijn over de periode 2012 en 2013 zal er een meldpunt ingericht moeten worden, waar mensen zich kunnen melden wanneer zij menen gedupeerd te zijn.

Het meldpunt zal enkel registreren en geen beoordelingen doen. Mensen die zich zelf melden omdat ze menen ten onrechte te zijn afgewezen, zullen wel moeten kunnen aantonen dat ze een aanvraag hebben verricht of een afwijzing hebben ontvangen. Als ze dit niet kunnen aantonen en het lukt de Belastingdienst ook niet om de informatie te achterhalen, zal het verzoek voor tegemoetkoming afgewezen worden. Dit betekent helaas dat er een ongelijkheid in bewijslast is tussen mensen die vóór 2014 zijn afgewezen en mensen die vanaf 2014 zijn afgewezen. Dit kan mogelijk tot hogere kosten en vragen leiden maar is helaas niet te voorkomen. Als de burgers het wel lukt om aannemelijk te maken dat ze destijds een aanmelding hebben ingediend of een afwijzing hebben ontvangen, komen ze wel in aanmerking voor tegemoetkoming. Er zal in deze gevallen individueel beoordeeld moeten worden of het dossier te reconstrueren is met behulp van informatie van burger en/of derden. In een uiterst geval dient een bedrag vastgesteld te worden zonder de (volledige) onderbouwing van een dossier (voordeel van de twijfel).

- ① Het is een optie het meldpunt in te richten voor de gehele periode 2012-2021 zodat ook mensen die door de Belastingdienst zijn beoordeeld als terecht afgewezen hier gebruik van kunnen maken. Dit zorgt voor een vangnet voor een ieder en is gegeven de onvolledigheid van de dossiers bij de Belastingdienst verstandig. Er ontstaat ook een groter 'open eind', doordat meer burgers zich zouden kunnen melden dan die wij in beeld hebben naar aanleiding van het dossieronderzoek. Daarnaast levert dit een grotere belasting voor de uitvoering op. Wij zijn echter van mening dat het belang van openstellen voor meldingen van de burger zwaarder weegt.
- ② De optie om enkel een meldpunt open te stellen voor mensen die door de Belastingdienst zijn aangemerkt als afgewezen voor MSNP, lijkt geen goede route. We kunnen immers niet zeker stellen dat onze gegevens compleet zijn en dat daarmee iedereen in beeld is. Terwijl het doel is om iedereen die benadeeld is, een tegemoetkoming te verstrekken. lees
- ③ Mensen die in FSV geregistreerd staan, hebben al een oproep gehad om zich te melden als ze menen gedupeerd te zijn door een afwijzing van hun verzoek aan de Belastingdienst voor deelname aan MSNP. Op dit moment zijn er ca. 700 mensen die zich naar aanleiding van de brief motie Marijnissen I al gemeld hebben als potentieel gedupeerde. Hiervan zijn circa 250 mensen die zich in onze 14.000 te beoordelen dossiers zitten. Op korte termijn wordt contact gelegd met deze zelfmelders om meer zicht te krijgen wanneer de aanvraag voor MSNP is afgewezen of dat ze zich terecht dan wel onterecht gemeld hebben.

Een inschatting van aantal fte en bijbehorende kosten is voor het meldpunt specifiek nog niet beschikbaar. Conform de begrotingsregels is het uitgangspunt dat dekking wordt gevonden binnen artikel 1 van de Financiënbegroting.

Beslispunt 2: Stemt u in met het voornemen om een meldpunt in te richten voor de gehele periode 2012-2021 en dus niet alleen voor de periode 2012 en 2013?

Beslispunt 3

4. Vervolgproces wetgeving

Het Wetsvoorstel delegatiebepalingen tegemoetkoming schrijnende gevallen is als onderdeel van het pakket Belastingplan 2022 bij de Tweede Kamer ingediend. Tijdens de plenaire behandeling is echter besloten dat het wetsvoorstel nog niet in stemming zou worden gebracht en is tot op heden ook nog niet gebeurd. In de procedurevergadering van de vaste Kamercommissie Financiën van 23 maart jl. is het kabinet opgeroepen om duidelijkheid te verschaffen over de planning voor dit wetsvoorstel. Voordat over het wetsvoorstel wordt gestemd dient er een nota van wijziging te worden ingediend, waarmee de inwerkingtredingsdatum (die op dit moment staat op 1 januari 2022) wordt aangepast. De TK heeft in de procedurevergadering aangegeven voor het commissiedebat herstel toeslagen (medio mei) van het kabinet te willen vernemen wat het plan is met het wetsvoorstel. Daarnaast heeft de TK aangegeven het wetsvoorstel zoveel mogelijk separaat te willen behandelen van het wetsvoorstel van Toeslagen (Wetsvoorstel delegatiebepalingen hersteloperatie toeslagen). Dit vinden wij ook wenselijk, omdat er door de vergelijkbare opzet en titel bij de Kamer verwarring kan ontstaan over de inhoud en doelstelling van de verschillende regelingen.

Om tot uitvoering van de tegemoetkomingsregeling over te kunnen gaan moet een AMvB worden opgesteld waarin de voorwaarden van de tegemoetkomingsregeling en bijvoorbeeld regels voor het uitwisselen van gegevens worden opgenomen. Voor een AMvB heeft de afdeling advisering van de Raad van State een adviesrecht. Omdat in de delegatiebepalingen een voorhangprocedure is opgenomen, moet het ontwerp van de AMvB ook aan de beide Kamers worden voorgelegd.⁵ Bij een regulier wetgevingstraject duurt het tussen de anderhalf en twee jaar voordat de regeling in werking kan treden. Het traject voor de totstandkoming van een AMvB (van het opstellen, tot de inwerkingtreding) duurt 9 maanden.

5. Vervolgproces financiële dekking

Over het vervolgproces ten aanzien van de financiële dekking wordt u separaat geïnformeerd. Deze nota is gelijktijdig aan u verstuurd.

6. Vormgeving tegemoetkoming MSNP

Bij het vormgeven voor een tegemoetkoming is een aantal uitgangspunten gehanteerd:

- We focussen op onze fout in de werkwijze en niet op wat anderen hebben gedaan. Dit houdt in dat wij alleen uitgaan van de onterechte

⁵ Bij de behandeling van het wetsvoorstel is door het lid Van Dijk (CDA) een amendement ingediend (Kamerstukken II, 2021/22, 35 930, nr. 8), waarmee wordt voorgesteld dat het wetsvoorstel wordt voorzien van een verzwaarde voorhang. Dit geeft de beide Kamers de mogelijkheid om het kabinet te verplichten onderwerp van de AMvB bij wet te regelen.

afwijzing voor MSNP door de Belastingdienst, ongeacht eventuele afwijzingen door andere partijen⁶;

- We blijven in de tegemoetkoming waar mogelijk dicht bij het geleden nadeel;
- We houden rekening met het doenvermogen van de burger en doen zo min mogelijk beroep op de burger zelf. Daarom doen wij zo veel mogelijk zelf onderzoek en waar nodig betrekken we andere partijen;
- We geven de burger het voordeel van de twijfel waar een conclusie niet goed vast te stellen is. We gaan niet achteraf interpreteren of er sprake was van fraude/opzet maar zijn overtuigd van de beslissing die eerder gemaakt is; dit is het geval wanneer van een van die hierna beschreven situaties sprake is. Is dat niet het geval dan gaan we uit van het voordeel van de burger (er is dus geen fraude/opzet gepleegd).
- We denken vooraf na over de impact op de medewerkers en uitvoeringsconsequenties.

Criteria voor uitsluiting van tegemoetkoming

Er worden drie criteria gehanteerd voor uitsluiting van een tegemoetkoming:

- Er is sprake van een onherroepelijke vergrijpboete (met mogelijke uitzondering van specifieke gevallen met alleen toeslagschulden);
- Er is sprake van een terechte (fraude)veroordeling aangaande fiscale aangelegenheden door de rechter.
- Er is sprake van een tegemoetkoming van UHT.

De boete of veroordeling moet betrekking hebben op de specifieke casus waar het MSNP-verzoek ook betrekking op heeft. Nadere uitwerking, bijvoorbeeld met betrekking tot verjaringstermijnen, volgt nog.

Er wordt op dit moment onderzocht of en in hoeveel van de afgewezen MSNP-verzoeken er sprake is van enkel toeslagschulden. In het verleden werd vanwege capaciteitsgebrek door Toeslagen niet altijd een boete opgelegd bij aantoonbare fraude of opzet. Wanneer blijkt dat een deel van de afgewezen MSNP-verzoeken enkel op toeslagschulden zag, zal nader bepaald worden welke aanvullende criteria gelden voor uitsluiting van tegemoetkoming. Hierbij kan gedacht worden aan burgers die kinderopvangtoeslag hebben ontvangen voor niet-bestaande kinderen. Misbruik is dan dermate evident dat het onwenselijk is dat er in deze gevallen een tegemoetkoming wordt verstrekt, zelfs als er geen boete is opgelegd.

Tegemoetkoming

Een tegemoetkoming vanuit de Belastingdienst is passend voor een ieder die benadeeld is. Er is sprake van een onterechte afwijzing, en daarmee benadeling, als een MSNP-aanvraag is afgewezen als één van de aangedragen redenen niet correct is (bijv. hoogte schuld, registratie in FSV of vermoeden Opzet/Grove Schuld (O/GS)). Uitzondering daarop is wanneer er een formele afwijzingsgrond is (zoals het niet zijn van een natuurlijke persoon). In het geval er een formele afwijzingsgrond is, komt de betreffende persoon niet in aanmerking voor een tegemoetkoming. Deze redenen moeten dan ook juridisch kloppen, consistent zijn

⁶ Dit betekent niet dat eventueel nadeel dat buiten de Belastingdienst is ontstaan door toedoen van het handelen van de Belastingdienst (afwijzing MSNP) niet wordt meegenomen in de tegemoetkoming. Mogelijkheden hiertoe worden nader onderzocht en uitgewerkt.

toegepast, en verifieerbaar zijn. Er wordt niet gezocht naar afwijssredenen buiten de beschikking.

Beslispunt 3: Stemt u in met deze beschrijving van 'benadeling', dus:

- Er is geen sprake van een onherroepelijke vergrijpboete;
 - Er is geen sprake van een (fraude)veroordeling aangaande fiscale aangelegenheden door de rechter;
 - Er is geen sprake van een tegemoetkoming van UHT;
 - Mogelijk aanvullende criteria t.a.v. fraude/opzet voor fraudeschulden.
- het bieden van tegemoetkoming voor afwijzende beschikkingen waarin minimaal één van de aangedragen redenen niet terecht is, tenzij dit een formele afwijsggrond betreft?
- Hierbij geldt dat er ten minste een verzoek of een afwijzing bekend moet zijn bij de Belastingdienst of aangedragen te zijn door de betreffende burger.

Beslispunt 4

Vertrouwenwekkend schadebeleid: beoordelingscriteria

Bij het uitwerken van mogelijke maatregelen ter tegemoetkoming is een aantal generieke criteria gehanteerd. Deze zijn in lijn met de criteria van UHT (februari 2020):

- *Uitvoerbaarheid.*
Er moet een dossier beschikbaar zijn bij de Belastingdienst, dan wel een dossier moet (met behulp van de burgers zelf en/of derden) te reconstrueren zijn. Dit kan lastig worden want daar waar de Belastingdienst geen informatie meer heeft (bijv. periode 2012 en 2013 zullen ook niet alle gedupeerden nog over deze data beschikken. Ook als maatregelen technisch uitvoerbaar zijn kan de complexiteit hoog zijn, bijv. als dossiers individueel geanalyseerd moeten worden. Naar verwachting zal de doorlooptijd – ook bij hogere capaciteit – lang zijn; bij individuele analyse kan gedacht worden aan jaren. Niet voor niets is een geleerde les vanuit UHT dat het op individueel niveau vaststellen welke schade waardoor exact is veroorzaakt leidt tot een complexe en tijdrovende uitvoering.⁷ Extra capaciteit kan helpen, maar is niet gemakkelijk beschikbaar. De doorlooptijd van categorie I zal wel korter zijn dan van categorie II.
- *Precedentwerking*
Waar mogelijk moeten precedentwerking en uitstralingseffect worden ingeperkt. Bij eventuele aanvullende maatregelen kan worden verwezen naar de unieke situatie, maar daarmee kan precedentwerking waarschijnlijk niet volledig worden weggenomen. Gedacht kan worden dat in hierna volgende tegemoetkomingsregelingen ook een immateriële tegemoetkoming verwacht wordt, of dat men tot een grovere benadering komt om de regeling uitvoerbaar te houden.
- *Financiële inpasbaarheid.*
Over het vervolgproces ten aanzien van de financiële dekking wordt u separaat geïnformeerd. Deze nota is gelijktijdig aan u verstuurd.
- *Proportionaliteit.*
Herstelmaatregelen moeten in relatie staan tot ervaren leed.

⁷ Geleerde lessen bijgevoegd als bijlage.

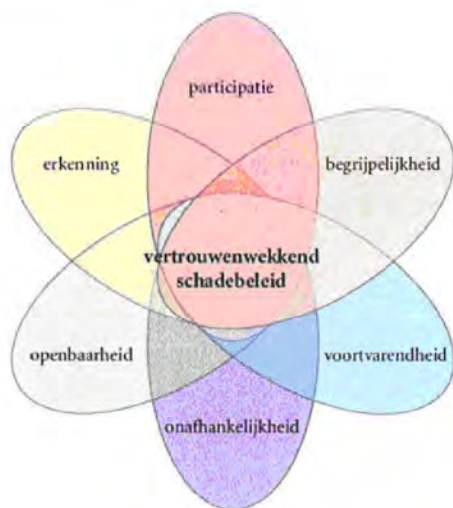
Daarnaast is vanuit ervaring bij UHT het volgende aandachtspunt ontstaan:

- *Uitlegbaarheid richting (de rest van) de samenleving*
De Belastingdienst staat onder een vergrootglas van de samenleving, zeker wanneer het gaat om gemaakte fouten en het hersteld daarvan. Het is van groot belang dat beleids- en uitvoeringskeuzes juridisch houdbaar en uitlegbaar zijn aan betrokkenen en aan de bredere samenleving.

Vanuit het MSNP-kernteam voegen wij hier de volgende uitvoeringsprincipes aan toe:

- *We houden rekening met de menselijke maat*
Waar mogelijk en wenselijk bieden we zo veel mogelijk zekerheid en duidelijkheid met brede maatregelen. Daarnaast zullen er altijd uitzonderingen en schrijnende gevallen blijven. Hoeveel dit er zijn zal afhangen van het totale pakket aan maatregelen. Dit vraagt om discretionaire bevoegdheid voor de uitvoerder;
- *We zijn ruimhartig bij het bieden van hulp en begeleiding*
Hierdoor spelen we in op mogelijk beperkt doenvermogen en hebben we de hele groep gedupeerden iets te bieden. We werken hierbij nauw samen met de relevante partners, waaronder gemeenten en schuldhulpverleners.

Bij het afwegen van de verschillende maatregelen voor tegemoetkoming stellen we voor aan te sluiten bij de principes voor vertrouwenwekkend schadeherstel zoals ze zijn opgesteld door de NSOB. Er dient aandacht te zijn voor alle zes de principes, wil een schadebeleid als succesvol en vertrouwenwekkend worden ervaren.

1. participatie (*krijgen gedupeerden een stem?*)
2. begrijpelijkheid (*kunnen gedupeerden het beleid volgen?*)
3. voortvarendheid (*worden gedupeerden snel geholpen?*)
4. onafhankelijkheid (*kunnen gedupeerden terecht bij een onpartijdige beslisser?*)
5. openbaarheid (*is voor gedupeerden inzichtelijk hoe beleid tot stand komt?*)
6. erkenning (*voelen gedupeerden zich gehoord en gezien?*)

Om te komen tot vertrouwenwekkend schadebeleid is het dus van belang de verschillende situaties verschillend te beoordelen. Tegelijkertijd betekent een volledig individuele beoordeling dat er sprake is van een minder voortvarendheid.

Beslispunt 4: stemt u in met de in deze paragraaf genoemde beoordelingscriteria om te komen tot een keuze voor een vertrouwenwekkend tegemoetkomingsbeleid? Heeft u aanvullingen op deze criteria?

Toelichting per onderwerp (bespreekpunten)

In het volgende deel van de memo nemen wij u mee in de denkrichtingen ten aanzien van de uitvoering van de tegemoetkoming. Hier worden nog geen beslissingen gevraagd.

7. Uitvoeringsopties

Het is voor de hand liggend de benadeelden onder te verdelen in twee groepen. De intentie is om beide groepen tegelijkertijd te behandelen, maar ze hebben andere kenmerken en een ander soort tegemoetkoming (zie ook de contouren in paragraaf 2). Eén groep (categorie I) die later alsnog is toegelaten tot MSNP dan wel WSNP. Deze groep heeft mogelijk materieel nadeel ondervonden in de periode dat zij nog niet waren toegelaten, maar zijn vervolgens alsnog in een schuldsaneringstraject gekomen. En een groep die grotendeels terecht is gekomen in (dwang)invordering dan wel persoonlijk faillissement (categorie II). Wanneer iemand in de dwanginvordering en in sommige gevallen faillissement is gekomen, heeft iemand potentieel groot financieel nadeel gehad. Iemand kan aan het begin van een invorderingstraject zitten, maar ook de gehele schuld al hebben betaald. Hoe groot dit nadeel is kan alleen vastgesteld op basis van een individuele beoordeling van de situatie van de desbetreffende burger. Dit is per dossier een intensief en langdurig proces; een alternatief voor een individuele beoordeling is een meer generieke tegemoetkoming. Deze alternatieven worden zo geschetst. Hierbij wordt opgemerkt dat zowel bij een individuele beoordeling als bij een generieke tegemoetkoming de belanghebbenden bij ontevredenheid over het proces en of de hoogte van de vergoeding een vordering (aansprakelijkheid) kunnen instellen bij de civiele rechter.

Een belangrijke vraag om tot keuzes te komen over de inrichting van de uitvoering, is of er voor burgers in categorie II een generieke regeling komt (d.w.z. vaste bedragen voor iedereen of per nader te bepalen groep) of dat er individueel dossieronderzoek (maatwerk) zal plaatsvinden.

Optie 0 – generieke tegemoetkoming

Snelheid
begrijpelijkheid
Een evident voordeel van een generieke regeling is de snelheid waarmee tot volledige afhandeling kan worden gekomen. Een ander voordeel is de begrijpelijkheid van de regeling. Iedereen die in een dwanginvordering dan persoonlijk faillissement is terecht gekomen ontvangt dan hetzelfde bedrag. Dit is relatief gemakkelijk uitvoerbaar.

Nadelen van een generieke werkwijze zijn dat er weinig mogelijkheid is om individueel af te wijken en dat er minder precies zal worden uitgekeerd wat het nadeel van de individuele burger is. Men ontvangt al snel te veel of te weinig. Dit betekent niet per se dat er meer kosten zullen zijn voor de schatkist.

Een generieke tegemoetkoming zal vermoedelijk geen eindsituatie zijn. Als iemand van mening is dat de tegemoetkoming in de individuele situatie te gering is, dient hiervoor een loket geopend te worden (bijvoorbeeld vergelijkbaar met de Commissie Werkelijke Schade) of kan dit in een uiterst geval via de rechter worden aangevochten. Dit zal alsnog leiden tot een individuele beoordeling. Vermoedelijk is dit wel een beperkter aantal, tegelijkertijd kan het echter ook een aanzuigende werking hebben. Als veel burgers ontevreden zijn over de toegekende generieke tegemoetkoming, zou een eerste generieke stap mogelijk juist extra tijd en geld kunnen kosten.

Geleerde les van UHT in deze is dat de wens tot maatwerk en individuele aandacht en snelheid met elkaar botsen. Hier moeten daarom bewuste keuzes in gemaakt worden.

Individuele beoordeling van nadeel

Een alternatief is een individuele beoordeling van nadeel. Daarbij spelen twee vragen: 1) wie bepaalt het nadeel en daarmee de tegemoetkoming? En 2) op welke manier wordt dit nadeel bepaald? Hiervoor zien wij vier opties:

1. Belastingdienst doet detailonderzoek: nadeelbepaling op basis van gedetailleerd individueel dossieronderzoek.
2. Schone lei aanpak: de huidige schuld (peildatum ntb) bij de Belastingdienst wordt kwijtgescholden en de al betaalde incasso sinds het moment van afwijzing van MSNP wordt vergoed. Er vindt daar bovenop een vergoeding plaats voor immaterieel schade. De hoogte van de vergoeding is nog vast te stellen.
3. Burger doet zelf een onderbouwd voorstel voor hoogte tegemoetkoming.
4. Belastingdienst doet een schatting van redelijke tegemoetkoming op basis van lichte criteria. Er is de mogelijkheid voor de burger om zich te melden wanneer dit onvoldoende tegemoetkomt. Het verschil met optie 1 is hier met name de mate van detail die in het dossieronderzoek wordt gestoken.

De uitvoeringsconsequenties van deze opties, inclusief schatting van aantal benodigde fte, moeten nog nader uitgewerkt worden.

Optie 1 - detailonderzoek

In het geval van detailonderzoek, wordt per dossier grondig bekeken welk nadeel de burger heeft ondervonden. Dit kan dus ook gevolgschade betreffen. Dit kan door te kijken naar de concrete nadeelposten (zoals invorderingskosten maar ook bijvoorbeeld kosten als gevolg van executieverkoop). Een optie is ook om een startbedrag te bepalen door te onderzoeken welk bedrag de Belastingdienst aan schuld had kwijtgescholden als het verzoek destijds niet was afgewezen en vervolgens de gevolgschade in kaart te brengen.

De betreffende burgers krijgen in deze optie wel een stem, echter relatief beperkte mogelijkheid tot initiatief. De uitvoerder voert het onderzoek immers zelfstandig uit en komt tot de hoogte van de tegemoetkoming. Wel zal er contact worden gelegd met de burger om te informeren dat er onderzoek wordt gedaan en om gezamenlijk te beoordelen of het dossier van de Belastingdienst volledig is. Als de burger meer informatie heeft, moet die aangereikt kunnen worden. De voortvarendheid scoort ook laag, het onderzoek zal immers veel tijd kosten. Deze optie scoort daarentegen hoog op erkenning – de individuele situatie wordt immers bekeken, waardoor een burger zich waarschijnlijk erkend zal voelen in zijn individuele leed.

Optie 2 – schone lei

Bij de schone lei-optie is de participatie gemiddeld – er is niet veel interactie met de burger. Op zowel begripelijkheid, voortvarendheid, onafhankelijkheid en erkenning wordt bovengemiddeld gescoord. De kaders zullen immers relatief simpel en daarmee begripelijk en voortvarend uit te voeren zijn. Er hoeft geen complex dossieronderzoek plaats te vinden voordat tot uitbetaling overgegaan

kan worden, dit hoeft alleen in de gevallen waarbij burgers zich melden omdat zij van mening zijn dat de tegemoetkoming te laag is. Burgers zullen zich naar verwachting wel erkend voelen, omdat er naar hun persoonlijke situatie wordt gekeken en zij hiermee geholpen zijn.

Belangrijk aandachtspunt is om ervoor te zorgen dat de gekozen insteek zorgt voor een rechtvaardig tegemoetkomingsbeleid (waarbij bijvoorbeeld niet iemand wordt benadeeld die zijn schulden netjes heeft afbetaald). Daarom dient de vergoeding in dit geval naast de huidige schuld ook de afgeloste schuld te dekken. Het is hierbij van belang om op te merken dat de uitvoerbaarheid hiervan nog getoetst moet worden. Bij UHT is dit – zeker ook bij het meenemen van schulden buiten Belastingdienst/Toeslagen – niet uitvoerbaar gebleken.

Voor de uitvoering van deze optie zou wel hulp nodig zijn van schulddeskundigen voor een overzicht van de schuldpositie. Dit is vergelijkbaar met een start van een MSNP-traject waarin een overzicht moet worden gemaakt van de actuele financiële situatie.

In overleg met andere schuldeisers kan de regeling verder worden uitgebreid door ook te komen tot tegemoetkoming van de al betaalde bedragen bij andere schuldeisers, maar dit kan ook worden overgelaten aan de andere schuldeisers. Hoe uitgebreider de regeling, hoe complexer en hoe meer het zal vergen van de uitvoering.

Optie 3 – voorstel burger

Deze optie scoort positief op participatie en erkenning – de burger kan immers maximaal meepraten over en invloed uitoefenen op de hoogte van de tegemoetkoming. De optie heeft ook het voordeel dat er relatief minder complex dossieronderzoek nodig is aan de zijde van de Belastingdienst. De uitvoerbaarheid is echter twijfelachtig en de kans is groot dat gelijke gevallen verschillende worden beoordeeld. Om scheve verhoudingen, benadeling van burgers met beperkt doenvermogen en willekeur te voorkomen, zijn hierbij toch enige kaders nodig en een lichte toets (feitenonderzoek) op de juistheid van het voorstel. Deze balans tussen een open vraag aan de burger en toch kaders instellen, zal de begrijpelijkheid niet ten goede komen. Het initiatief wordt gelegd bij een groep burgers die veelal met beperkt doenvermogen te maken hebben. Een alternatief is deze groep een externe deskundige aan te bieden (Schuldendeskundige en/of letselspecialist) die tot een gemotiveerd voorstel moet komen.

Optie 4 – schatting Belastingdienst

Deze optie scoort over het geheel laag. Ook hier geldt dat toch enige kaders en enig feitenonderzoek nodig zullen zijn. Belangrijk nadeel is hoe deze manier van werken zal overkomen op de burger; de vraag is of deze zal vertrouwen of de Belastingdienst tot een juiste hoogte van de tegemoetkoming is gekomen. Het is immers een groep met (waarschijnlijk) gemiddeld laag vertrouwen in de Belastingdienst en een schatting geeft weinig vertrouwen dat er goed naar de individuele situatie is gekeken. Wel is deze optie positief op het moment dat er wordt gekozen voor een generieke regeling met de mogelijkheid voor individuele beoordeling bij een te lage tegemoetkoming.

Beoordeling

Wanneer de opties worden afgezet tegen deze kenmerken van vertrouwenwekkend schadebeleid, ontstaat het volgende beeld:

	Participatie	Begrijpelijkheid	Voortvarendheid	Onafhankelijkheid	Erkenning	Uitvoerbaarheid
0. Generieke regeling	-	+	+	+/-	-	+/-
1. Detailonderzoek	+/-	+/-	--	++ buiten BD +/- door BD	++	+/- buiten BD -- door BD
2. Schone lei	+/-	++	+	+	+	+
3. Voorstel burger	+	-	+/-	+/-	+	-
4. Schatting BD	+/-	-	-	-	+/-	-

Uitvoerende partij

De Belastingdienst is de enige partij die in staat is om vast te stellen of iemand ten onrechte is afgewezen en om een eerste indeling te maken in categorie I en categorie II. De Belastingdienst is in staat om te traceren welke van de onterecht afgewezen later alsnog zijn toegelaten tot MSNP of WSNP. De uitvoering van tegemoetkoming voor deze groep (categorie I) kan ook door de Belastingdienst worden opgepakt.

Het vaststellen van schade en het opstellen van een beoordelingskader kan door de Belastingdienst of door een externe partij worden opgepakt. Wel moeten er dan afspraken gemaakt worden met het oog op de fiscale geheimhoudingsplicht.

Voordeel van uitvoering van de Belastingdienst is dat de medewerkers goed ingevoerd zijn in de systemen en de achtergrond van de materie en dus relatief snel van start kunnen gaan. Nadeel is het capaciteitsgebrek in zowel menskracht als IV-capaciteit. Er zal stevig gebruik gemaakt moeten worden van inhuur, wat het genoemde voordeel enigszins afzwakt. Bovendien is gebleken dat nadeelbepaling zeer complex is. De ervaring met dergelijk werk is niet breed aanwezig. Een ander belangrijk nadeel is dat de slager zijn eigen vlees aan het keuren is. Tot slot is er sprake van stapeling van werkzaamheden, gegeven lopende werkzaamheden en herstelwerkzaamheden rond bijvoorbeeld box-3.

Voordeel van uitvoering door een externe partij is dat dit een partij zal zijn die aantoonbaar ervaring heeft met vergelijkbare opdrachten en dus kwalitatief hoogwaardig werk kan leveren. Er zal slechts beperkt een beroep worden gedaan op de capaciteit van de Belastingdienst – met name in het aanleveren van informatie – die zich daardoor kan focussen op het heden en de toekomst, in plaats van het verleden. Een ander voordeel is dat het op burgers vertrouwenwekkend zal overkomen dat een andere partij dan de Belastingdienst bepaalt wat het nadeel is geweest. Nadeel is dat er een uitzondering gemaakt dient te worden op de fiscale geheimhoudingsplicht (afhankelijk van de vormgeving moet bezien worden welke) en dat er een aanbesteding uitgeschreven zal moeten worden en een overdracht moet plaatsvinden, wat tijdsverlies betekent.

Een hybride vorm is ook mogelijk. De Belastingdienst zou de casussen kunnen oppakken die relatief weinig dossieronderzoek vragen en snel uitbetaald kunnen

worden (voordeel: dan vindt er geen extra tijdsverlies plaats) en een externe partij de complexe, specialistische casussen oppakt (voordeel: ervaren, onafhankelijke partij, beperkt capaciteitsbeslag Belastingdienst). Een omgekeerde variant is ook denkbaar. De Belastingdienst richt zich dan op de complexere werkzaamheden waarvoor veel kennis van zaken en systemen nuttig is.

→ wat
zijn
de cas.

Wanneer gekozen wordt voor individueel dossieronderzoek kan bijvoorbeeld een onderscheid gemaakt worden door de Belastingdienst de uitvoering te laten doen voor het deel van de doelgroep dat op een later moment alsnog is toegelaten tot MSNP of WSNP (categorie I, waarbij het individueel dossier onderzoek er niet of beperkt zal zijn) en de externe partij de overige gevallen (categorie II, waarbij het individueel dossieronderzoek intensief zal zijn) en zelfmelders.

Wanneer gekozen wordt voor de 'schone lei'-benadering, kan een onderscheid gemaakt worden dat de Belastingdienst de initiële tegemoetkoming bepaalt en uitkeert en een externe partij benaderd kan worden door burgers die de tegemoetkoming te laag vinden.

1 / 1 / 1
0 / 0 / 0

Een andere optie is dat de Belastingdienst zich slechts beperkt tot feitenonderzoek. Een onafhankelijke derde partij wordt aangesteld om de conclusie te trekken met betrekking tot terecht/onterecht en wat de schade is geweest.

→

Op dit moment wordt nader onderzocht hoe de uitzondering op de fiscale geheimhoudingsplicht eruit zou moeten zien bij de verschillende varianten.

Bespreekpunt 1: heeft een generieke tegemoetkoming de voorkeur of een individuele beoordeling van dossiers?

Bespreekpunt 2: welke uitvoeringsopties komen in aanmerking voor nadere uitwerking?

Nadeel buiten de Belastingdienst

Indien een burger een afwijzing heeft gehad voor het verzoek om deelname aan MSNP door de Belastingdienst, dan komt de sanering niet tot stand. Als er sprake is van een dwangincasso bij de Belastingdienst, is de kans dus groot dat ook bij de andere schuldeisers dwangincasso heeft plaatsgevonden. Formeel is dit niet het besluit van de Belastingdienst, want het is zelfstandig besluit van andere schuldeisers. De belanghebbende is echter bij meerdere plekken geconfronteerd met (dwang)incasso's en is de Belastingdienst een dominante partij onder de schuldeisers. Als de Belastingdienst had ingestemd met sanering, is de kans aanwezig dat ook de andere schuldeisers ingestemd zouden hebben.

Dit roept de vraag op of de tegemoetkoming alleen compensatie van schulden bij de Belastingdienst tegemoetgekomen moet worden of dat dit breder getrokken moet worden. Ook dit is een beleidsmatige keuze/oplossing. Een uitwerking waarom de ontvanger (niet de Staat) onrechtmatig heeft gehandeld en de hieruit voortgevloeide schade in zijn geheel moet vergoeden is dan niet aan de orde.

Bij UHT kijkt men ook naar schulden buiten de Belastingdienst. Als wij hier bij willen aansluiten, lijkt een tegemoetkoming die verder strekt dan de Belastingdienst de logische keuze. Uitwerking hiervan komt in de AMvB te staan.

Deze keuze zal grote budgettaire consequenties hebben en heeft dus betrekking op de mensen met dwangincasso en persoonlijk faillissement (categorie II).

Er is een aantal categorieënopties:

- Schulden buiten de Belastingdienst niet vergoeden. Dit betekent dat de burgers wel schulden kunnen houden bij andere organisaties. Daarvoor kunnen we betrokkenen bij resterende schulden voor hulp naar gemeenten te begeleiden. Dit betekent wel dat er gegevensdeling naar gemeenten dient te komen (te regelen in de AMvB⁸) en dat er duidelijkheid moet komen wie de uitvoeringskosten van deze variant op tegemoetkoming bekostigt.
- Schulden buiten de Belastingdienst in kaart brengen en schuldeisers verzoeken om ook tot tegemoetkoming te komen. Dit was de opzet van de Catshuisregeling bij UHT, maar stuitte op veel weerstand bij de Tweede Kamer en bij de andere schuldeisers die vonden dat zij daardoor mede-slachtoffer werden van een onjuiste behandeling van de Belastingdienst/Toeslagen. Deze optie lijkt dan ook niet realistisch.
- Schulden vergoeden die destijds in het verzoek deelname MSNP waren opgenomen. Bij deze benadering wordt dus geen rekening mee gehouden met de huidige schuldenpositie van de burger, maar wordt de klok teruggedraaid naar de situatie op het oorspronkelijke afwegingsmoment. Uitvoeringstechnisch is deze situatie complex vanwege de onvolledigheid van de beschikbare dossiers. De groep die in een dwanginvorderingstraject is gekomen (25%) is geconfronteerd met blijvende schuldenproblematiek. Op basis van steekproeven gaat het om €19.000 buiten de Belastingdienst. Dit is ook als uitgangspunt meegenomen in de onderbouwing van de claim FSV/MSNP.
- Alle schulden bij andere organisaties op dit moment vergoeden, (schuldenvrij verder). Er is geen inzicht in de schulden op dit moment bij andere partijen. Op basis van de ervaringscijfers van MSNP is de inschatting dat dit minimaal hetzelfde bedrag is als op het moment van aanvraag MSNP. Een geleerde les vanuit UHT is om te zorgen voor de juiste afbakening: met elkaar en met de politiek stilstaan bij de mate van ruimhartigheid die je wilt en kunt bieden. Hun advies is om te zorgen dat op de juiste plek het gesprek wordt gevoerd over wat rechtvaardig is: in de Tweede Kamer.⁹

Bespreekpunt 3: zou nadeel buiten de Belastingdienst ook tegemoetgekomen moeten worden? Zo ja, welke opties komen in aanmerking voor nadere uitwerking?

Ons advies is – gezien bovenstaande overwegingen – om nadeel buiten de Belastingdienst ook mee te nemen in de tegemoetkoming.

⁸ Het wetsvoorstel biedt een mogelijkheid om bij AMvB regels te stellen ten aanzien van de gegevensuitwisseling met overheidsinstanties.

⁹ Geleerde lessen bijgevoegd als bijlage.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Geen.

TER BESLISSING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

DG Belastingdienst
Buitengewone Zaken
Blauw **X**

Persoonsgegevens

nota

Beantwoording vragen n.a.v. FSV overleg 13 november 2023

Datum

21 november 2023

Notanummer

2023-0000263839

Bijlagen

1. Nota pilot MSNP met opmerkingen staatssecretaris
2. Casuïstiek msnp

Aanleiding

Op 20 oktober jl. is de 'nota pilot MSNP' met bijlagen verstuurd (bijlage 1). Naar aanleiding hiervan heeft u een aantal schriftelijke vervolgvragen gesteld. Op 13 november is de nota besproken tijdens het FSV-overleg. In dit overleg kwamen nog enkele additionele vragen op. De vervolgvragen hebben grofweg betrekking op drie onderwerpen:

- i) Beleid MSNP-herstel;
- ii) Invorderingsbrieven;
- iii) Coronaschulden.

Met deze nota worden de vervolgvragen beantwoord en wordt u gevraagd om in te stemmen met de beslispunten van de nota van 20 oktober.

3/12/21

Beslispunten

U heeft in de nota van 20 oktober 2023 aangegeven onder voorbehoud akkoord te zijn met de beslispunten. Bent u, met onderstaande aanvullende informatie en de bespreking in het FSV overleg van 13 november 2023, akkoord met:

- 1) Geen nadere handmatige beoordeling laten plaatsvinden bij de circa 500 burgers bij wie het tot nu toe bij de oorspronkelijke geautomatiseerde afwijzing is gebleven? Deze burgers komen dan in aanmerking voor een pseudo-MSNP. Dit is in lijn met de eerdere communicatie aan de Tweede Kamer.
- 2) Niet teruggekomen wordt op de MSNP-afwijzingen in de gevallen waarin wel een handmatige beoordeling plaatsgevonden heeft? Specifiek gaat het om degenen bij wie na een eerste geautomatiseerde afwijzing een handmatige beoordeling plaatsgevonden heeft (de in de aanleiding genoemde groep van circa 4.000 burgers) en degenen bij wie destijds direct een handmatige beoordeling plaatsgevonden heeft¹. Burgers bij wie de latere handmatige beoordeling heeft geleid tot het alsnog toelaten tot een MSNP of WSNP-traject komen in aanmerking voor "wachtgeld". Ook dit is in lijn met de eerdere communicatie aan de Tweede Kamer.

ja

ja

Meu

¹ Aantal nader te onderzoeken. In totaal worden er jaarlijks naar schatting gemiddeld 2.600 MSNP verzoeken afgewezen na een handmatige beoordeling. Dit aantal betreft een grove schatting aangezien het werkelijk aantal handmatige beoordeelde MSNP-verzoeken niet wordt bijgehouden. Op basis van ervaringscijfers kan worden gesteld dat er jaarlijks circa 26.000 MSNP-verzoeken worden ingediend en dat circa 10% hiervan wordt afgewezen.

Mocht u deze nota willen bespreken, dan kan dit op het reguliere FSV overleg van 11 december 2023. Mocht bespreking niet nodig zijn, dan vervalt dit reguliere FSV overleg omdat er nu geen andere bespreekpunten zijn.

→ graag
op
11/12
even bespreken

I) Aanvullende vragen MSNP:

Aanvullende vragen o.b.v. de nota pilot MSNP²:

U heeft gevraagd om casuïstiek voor het volgende FSV-overleg.

De casuïstiek is reeds met u gedeeld en besproken in het FSV-overleg van 13 november 2023 (bijlage 2). Uit de voorbeelden blijkt het belang van contact tussen burger en Belastingdienst.

Drank

U heeft verzocht om het proces (wanneer, waar, hoe) van de eerdere toezegging rondom specifiek wachtgeld toe te lichten.

- Op 4 november 2022³ is de toezegging met de Kamer gecommuniceerd.
- De toezegging houdt in dat burgers bij wie een latere handmatige beoordeling heeft geleid tot het alsnog toelaten tot een MSNP of WSNP-traject, in aanmerking komen voor een tegemoetkoming van € 500 per half jaar tussen de oorspronkelijke - ontrent - afwijzing en de uiteindelijke toelating tot een MSNP/WSNP traject inclusief het eenmalige additionele bedrag van €500 in het geval van een WSNP-traject.
- Verdere specificaties van de tegemoetkomingsregeling omtrent het wachtgeld worden nu uitgewerkt. U wordt hier in een volgend FSV-overleg verder over geïnformeerd. Het voornemen is het wachtgeld ambtshalve uit te keren.

U heeft gevraagd om extra toelichting op hoe de uitkomsten uit het memo CD VT worden meegenomen in het huidige en toekomstige MSNP-proces.

- Met betrekking tot de huidige en toekomstige MSNP-verzoeken is de Belastingdienst nu aan het inrichten dat burgers via de betrokken schuldhulpverleners worden geconsulteerd om de relevante feiten en omstandigheden te verzamelen. Pas na de kwalificatie van deze feiten en omstandigheden zal een eventuele afwijzing op basis van 'onvoldoende te goeder trouw' volgen. Dit voorkomt het risico dat MSNP-verzoeken onzorgvuldig worden afgewezen.
- Er worden op dit moment bijna geen MSNP-verzoeken afgewezen door de Belastingdienst. U wordt Q1 2024 geïnformeerd over andere stappen die de Belastingdienst richting de toekomst neemt in het kader van MSNP met inachtneming van het memo CD VT.

Aanvullende vragen notitie VT / vervolgotitie VT / **Opinie** Persoonsgegevens

Drank

Burgercontact en MSNP (1.6, 1.7, 1.16 en 1.17 hoofdmemo, rand.nrs. 23 en 24 opinie Persoonsgegevens)

U heeft gevraagd om toelichting op de stellingname dat het onverkort volgen van het gebruikelijke 'zonder contact met burgers beslissingen nemen over goede trouw' in nagenoeg elk geval onzorgvuldigheid oplevert.

- Een MSNP-verzoek werd in het verleden beleidsmatig onverkort afgewezen als de verzoekende schuldenaar onvoldoende te goeder trouw was. Redenen om onvoldoende te goeder trouw te concluderen zijn bijvoorbeeld: 'nalatig middelen te reserveren' en 'niet (tijdig) aangifte ingediend en/of niet (tijdig) afgedragen'.

² Nota pilot MSNP, d.d. 20 oktober 2023.

³ Brief aan Tweede Kamer: 'Uitwerking beleid tegemoetkoming FSV', d.d. 4 november 2022.

- Vóórdat een MSNP-verzoek wordt afgewezen wegens gebrek aan goede trouw eist het zorgvuldigheidsbeginsel volgens CD VT burgercontact. Goede trouw hangt immers samen met het gedrag, de intenties en de verwijtbaarheid van schuldenaren. Bovendien zijn de gevolgen van een MSNP-afwijzing groot, zoals extra mentale druk op burgers in een potentieel al kwetsbare positie. De op 13 november jl. besproken casus benadrukken het belang van burgercontact.
- Dat burgercontact werd echter in de gebruikte CAP/LIC-instructies niet voorgeschreven, hoewel dit in de instructie niet expliciet werd verboden (1.16). Binnen de logica van die instructies was contact ook niet nodig gelet op de aard van de afwijsredenen. Zo was een instructie-afwijsreden bijvoorbeeld het 'niet (tijdig) indienen van een aangifte'. Dat kan zonder contact worden vastgesteld (1.17). Wel werd contact gelegd (en daarmee aandacht voor verwijtbaarheid en persoonlijke omstandigheden) tussen de ontvanger en schuldenaar (via de schuldhelpverlener) wanneer schuldenaar een herbeoordeling aanvroeg.
- Specifiek in de pilot was zorgvuldig burgercontact praktisch niet mogelijk door het tijdsverloop.
- Onzorgvuldigheid als gevolg van het volgen van instructies is niet toerekenbaar aan individuele uitvoeringsmedewerkers. Zij voerden louter de aan hen gegeven instructie-opdrachten uit (1.7). Andersom is het ook denkbaar dat medewerkers in het verleden in weerwil van de instructies in individuele gevallen toch het vereiste zorgvuldige burgercontact hebben opgenomen. In dat geval zou die individuele behandeling toch zorgvuldig zijn, ondanks onzorgvuldige instructies (1.6).
- Het memo van CD VT gaat over de zorgvuldigheid van de uitvoering van de pilot en het toenmalige MSNP-beleid. Persoonsgegevens vestigt in zijn onafhankelijke expert opinie aanvullend de aandacht op de juridische regel (artikel 4:84 Awb) dat een bestuursorgaan niet handelt overeenkomstig een beleidsregel indien die beleidsregel "voor een of meer belanghebbenden gevolgen zou hebben die wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zijn in verhouding tot de met de beleidsregel te dienen doelen" (rand.nrs. 23 en 24). Wanneer er sprake is van dergelijke onevenredigheid is een zeer casuïstische aangelegenheid. Veel specifiek is het voor CD VT niet mogelijk om toe te lichten waarom Persoonsgegevens deze bepaling heeft opgenomen, omdat hij zijn opinie weliswaar op verzoek, maar volledig onafhankelijk van de Belastingdienst heeft geschreven.

Gevolgen pilot (1.29 hoofdmemo)

U heeft gevraagd om toelichting over de gelijke uitkomsten van de behandeling van de verzoeken bij zowel de handmatige als de geautomatiseerde behandeling.

- In de pilot zijn op basis van de genoemde CAP/LIC-instructies, dus zonder burgercontact (zie hierboven), geautomatiseerde afwijzingen op basis van intern dossieronderzoek opnieuw bekeken om te beoordelen of die afwijzingen eigenlijk toewijzingen hadden moeten zijn, of niet.
- Het memo beschrijft dat zonder contact met de schuldenaar waarschijnlijk sprake is van onrechtmatige behandeling. Hierdoor kan zonder contact niet op rechtmatige wijze worden gesteld of burgers wel of niet toegewezen hadden moeten worden. Daarom zegt de 97%-overeenkomst tussen de geautomatiseerde afdoeningen en de pilot-beoordelingen niks over inhoudelijke rechtmatigheid van geautomatiseerde afwijzingen in het verleden.

Dank

Tegemoetkomingspopulatie (2.11 vervolgotitie)

U heeft gevraagd om toelichting op de stellingname dat er politiek-bestuurlijke ruimte is voor de afweging om niettemin ook in die groep (de groep die toen handmatig is behandeld, en dus niet onder MSNP-herstel valt) tegemoetkoming te bieden.

- Dit onderwerp is tijdens het overleg van 13 november jl. besproken.
- Voor een deel van de populatie weten we zeker dat in het kader van de goede trouw-norm geen onderzoek is gedaan naar voor gebrek aan goede trouw relevante verwijtbaarheid (automatisch afgewezen en nooit een herbeoordeling aangevraagd = categorie II uit het tegemoetkomingsbeleid).
- Een deel van de populatie is automatisch afgewezen en heeft later een herbeoordeling aangevraagd (categorie I en III uit het tegemoetkomingsbeleid). In de herbeoordeling is wel onderzoek gedaan naar individuele feiten en omstandigheden die ook relevant zijn voor de vaststelling van de voor gebrek aan goede trouw relevante verwijtbaarheid.
- Deze groepen zijn in eerste instantie automatisch beoordeeld en naar aanleiding daarvan zijn politieke, vertrouwenwekkende toezeggingen over tegemoetkoming gedaan. De pilot kan dat vertrouwen niet doorbreken.
- Ten aanzien van burgers die in dezelfde periode handmatig zijn afgewezen is dit anders. Het is voor hen niet zeker of het op basis van het zorgvuldigheidsbeginsel vereiste onderzoek in het kader van de goede trouw-norm wel of niet is uitgevoerd. Dit zou een onderzoek naar verwijtbaarheid moeten betreffen. Gelet op de CAP/LIC-instructies de kans groot is dat een dergelijk zorgvuldig onderzoek niet is gedaan.
- Er is voor deze burgers echter geen juridische verplichting voor een tegemoetkomingsregeling omdat: i) het met onvoldoende zekerheid is te zeggen dat het MSNP-onderzoek bij deze burgers onzorgvuldig was, ii) de beslissingen die daaruit voortvloeiden onherroepelijk zijn, én iii) omdat er voor deze groep geen vertrouwen is gewekt.
- De opmerking van CD VT over de politiek-bestuurlijke ruimte om ook deze groep al of niet een tegemoetkomingsregeling te bieden is louter gebaseerd op het ontbreken van zowel een juridische verplichting als een juridisch verbod daartoe. Het CD VT-memo heeft daarmee slechts tot uitdrukking willen brengen dat eventuele tegemoetkoming voor deze burgers geen juridische kwestie is.
- Handvatten om die politiek-bestuurlijke afweging te maken gaan het bestek van de CD VT-memo te buiten. Die handvatten staan wel in de beslisnota van 20 oktober 2023⁴, waarin onder meer staat: "Ook vanwege de benodigde uitvoeringscapaciteit is uitbreiding van de toezegging niet wenselijk" en "In dit kader merken wij tot slot op dat de Raad van State steeds vaker waarschuwt voor de neiging vanuit de Rijksoverheid om te veel achteruit te kijken en financiële tegemoetkoming te bieden zonder dat daarvoor een juridische verplichting bestaat."

Rechtmatigheid goede trouw-eis (2.19 vervolgotitie, rand.nrs. 19, 33 en 34 opinie Persoonsgegevens)

U heeft gevraagd om toelichting op de constatering van de rijksadvocaat dat het MSNP-beleid van de Belastingdienst niet onrechtmatig is, en de verhouding met het memo

⁴ Nota pilot MSNP, d.d. 20 oktober 2023.

- De Rijksadvocaat heeft geschreven dat het niet onrechtmatig is om voor de beoordeling van MSNP-verzoeken beleidsmatig (Leidraad Invordering 2008) de goede trouw-norm voor te schrijven. CD VT onderschrijft dit, en heeft alleen gekeken naar de juridische zorgvuldigheid van uitvoering van deze norm (2.19).
- In het memo CD VT is er niet gekeken naar inning- en kwijtscheldingsbeleid van andere overheden (rand.nr. 19 opinie^{Persoonsgegevens}), of naar door private schuldeisers gehanteerde MSNP-voorwaarden (rand.nr. 34). Dat was buiten de scope van de in het memo CD VT behandelde vraag of in het kader van de pilot op zorgvuldige wijze uitvoering werd gegeven aan het bestaande beleid van de Belastingdienst. Datzelfde geldt voor de opmerkingen van ^{Persoonsgegevens} inzake bepalingen betreffende punt 30 van het Europees Sociaal Handvest (rand.nr. 33).

II) Invorderingsbrieven

U heeft gevraagd of de MSNP-brieven sinds de periode van onterechte afwijzingen zijn aangepast.

- In het overleg van 13 november jl. gaf u aan dat u de MSNP-brieven niet empathisch geformuleerd vond. De MSNP-brieven zijn onderdeel van het programma "Begrijpelijke Brieven Belastingdienst" (BBB).
- De MSNP-brieven worden op dit moment geredigeerd volgens de richtlijnen van BBB (o.a. centraal stellen van de klant en aandacht voor de *tone of voice*). Waar nodig is, is binnen BBB vanzelfsprekend ook aandacht voor empathie.

III) Coronaschulden

U heeft opgemerkt dat u casuïstiek in het kader van coronaschulden hebt gezien, waarbij ook sprake is van afwijzing van een betalingsregeling. Bij de afbetaling van coronaschulden gelden specifieke voorwaarden. Alle belastingschulden van voor en tijdens de coronacrisis worden samengenomen en daar wordt een betalingsregeling voor getroffen. Indien na het treffen van de betalingsregeling nieuwe schulden bij de Belastingdienst ontstaan, wordt de betalingsregeling ingetrokken (en is een betaalpauze niet mogelijk). In het geval van de casus is de verzoeker met terugwerkende kracht een betaalpauze verleend, omdat de nieuw ontstane schuld is afgelost.

De specifieke voorwaarden voor betalingsregelingen van coronaschulden wijken af van de reguliere invorderingsstrategie en omgang met verzoeken tot minnelijke schuldsanering.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Ministerie van Financiën

22/1, 12.30 - 14.15

TER BESPREKING – 22 JANUARI (13:30-14:15)

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

DG Belastingdienst
Directie Bestuurlijke en
Politieke Zaken

Persoonsgegevens

nota

Regulier FSV-overleg 22 januari 2024

Datum

15 januari 2024

Notanummer

2024-0000009077

Bijlagen

1. Toelichting MSNP
2. Update FSV
3. Toelichting symposium

Aanleiding

Het maandelijkse FSV-overleg vindt plaats op 22 januari van 13:30 tot 14:15.

Bespreekpunten

Aan de hand van drie presentaties worden de volgende onderwerpen met u doorgenomen, waarbij beslispunten worden toegelicht in de presentaties:

1) MNSP (bijlage 1)

- de huidige stand van zaken van het onderzoek naar burgers die mogelijk benadeeld zijn;
- het aanbod van de VNG om burgers alvast te ondersteunen met een regulier schuldsaneringstraject;
- beslispunten over de peildatum, stabilisatieovereenkomsten en partners die gezamenlijk een aanvraag voor schuldsanering hebben ingediend;
- Tot slot wordt samengevat welke onderdelen van het beleid schriftelijk afgedaan kunnen worden, omdat ze reeds besloten zijn of in lijn met de uitgangspunten van het beleid.

Beslispunten:

- Heeft versnellingsoptie 1 of 2 van het aanbod van de VNG uw voorkeur?
- welke peildatum wilt u hanteren voor categorisering van burgers die tot op heden niet meer zijn toegelaten tot een MSNP traject?
- wilt u dezelfde tegemoetkoming bieden aan burgers waar onterecht niet is meegewerkt aan een stabilisatieovereenkomst als aan burgers die onterecht zijn afgewezen voor MSNP?
- komen burgers in aanmerking voor de reguliere tegemoetkoming in het geval een gezamenlijke aanvraag onterecht is afgewezen?
- Gaat u akkoord met het voorstel om onderdelen van het beleid schriftelijk af te doen en op welk moment wilt u dat afdoen?

22.01.24

DhG

Men

2) Update FSV (bijlage 2)

- FSV: tegemoetkoming, reactie burgers en schadeverzoeken;
- Selectie aan de poort, stand van de uitvoering, kosten en communicatie;
- Meldpunt FSV gegevensverstrekking.

Beslispunt:

- *bent u akkoord met de communicatiestrategie rondom selectie aan de poort?*

3) Symposium FSV/herstel (bijlage 3)

Beslispunten:

- *Neemt Instituut mijnbouwschade Groningen deel?*
- *Neemt NSOB of de Inspectie BTB deel aan de paneldiscussie?*
- *Wordt de stem van gedupeerden meegenomen in de paneldiscussie?*
- *Bent u het eens met de doelgroepen van het symposium?*

Toelichting

Communicatie

N.v.t.

Politiek/bestuurlijke context

N.v.t.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

TER BESLISSING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

TER INFORMATIE

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Directoraat-Generaal
voor Fiscale Zaken
Directie Directe
Belastingen & Toeslagen

Persoonsgegevens

nota

Aanbiedingsformulier MR voor internetconsultatie
wetsvoorstel Wet tegemoetkoming onterechte afwijzing
buitengerechtelijke schuldregeling

Datum

6 mei 2024

Notanummer

2024-0000285418

Bijlagen

I. Aanbiedingsformulier MR

II. MvT

III. Wettekst

IV. Artikelsgewijze toelichting

Aanleiding

Het wetsvoorstel Wet tegemoetkoming onterechte afwijzing buitengerechtelijke schuldregeling (het wetsvoorstel) zal als zelfstandig wetsvoorstel onderdeel uitmaken van het Pakket Belastingplan 2025 en na de zomer worden ingediend bij de Tweede Kamer. Laatstelijk bij brief van 23 april 2024 met daarin een update over het tegemoetkomingsbeleid MSNP, is aangekondigd dat het wetsvoorstel zal worden aangeboden voor internetconsultatie. Gelet op de demissionaire status van het kabinet, dient de Ministerraad goedkeurig te geven voor de internetconsultatie van wetsvoorstellen. Om het te agenderen voor de eerstvolgende Ministerraad is een ondertekend aanbiedingsformulier MR vereist.

14.05.24

Beslispunt

U wordt gevraagd het bijgevoegde aanbiedingsformulier MR ten behoeve van de internetconsultatie van het wetsvoorstel te ondertekenen.

ja
Dhr

Toelichting

- Ingeval er sprake is van een demissionair kabinet dient er voor de start van een openbare internetconsultatie goedkeuring gegeven te worden door de MR op de integrale versie van het wetsvoorstel.
- Met het wetsvoorstel kunnen burgers van wie verzoeken tot medewerking aan een minnelijke schuldregeling natuurlijke personen (MSNP) tussen januari 2014 en april 2021 door de Belastingdienst onterecht zijn afgewezen op basis van gehanteerde grensbedragen, een kwalificatie opzet/grove schuld (O/GS), een registratie in de Fraude Signalering Voorziening (FSV) of een fraude-indicatie aanspraak maken op een tegemoetkoming.
- De uitwerking van het tegemoetkomingsbeleid is aan u bij meerdere beslisnota's voorgelegd en laatstelijk bij de brief van 23 april ook toegezonden aan de Tweede Kamer.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Ministerie van Financiën

di 15 okt 15 uur

15-10-24

TER BESLISSING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

Directoraat-Generaal
voor Fiscale Zaken

Persoonsgegevens

nota

Onepager MSNP

Datum

11 oktober 2024

Notanummer

2024-0000476770

Bijlagen

1. Nota vervolg wetsvoorstel MSNP
2. Toelichting bij Nota vervolg wetsvoorstel MSNP

Aanleiding

Op donderdag 10 oktober bent u gevraagd een besluit te nemen over de toekomst van het tegemoetkomingsbeleid MSNP. U heeft verzocht om een onepager waarin vanuit de gevolgen voor de betrokken burgers wordt ingegaan op menselijke maat en opgewekt vertrouwen. In bijlage 1 treft u de nota die op 10 oktober met u is besproken waarin route 1 en 2 uiteengezet zijn. In bijlage 2 is ook de nadere toelichting hierop opgenomen.

Beslispunten

- Bent u ermee akkoord om het wachtgeld voor categorie I, II en IV in het huidige wetsvoorstel te wijzigen naar een vergoeding van € 500 ter erkenning van leed door de onterechte afwijzing?
- Bent u ermee akkoord om vanwege mogelijk opgewekt vertrouwen vanwege communicatie met betrekking tot terugbetalen en kwijtschelden van (reeds betaalde) belastingschulden en de reeds ingezette uitvoeringspraktijk omtrent de pseudo-msnp bij de burgers in categorie II en IV, het wetsvoorstel op deze punten ongewijzigd te laten?

akkoord.

akkoord

Bespreekpunt

- Wilt u burgers in categorie III, die kort na de onterechte afwijzing een terechte afwijzing hebben ontvangen en in het huidige wetsvoorstel geen recht hebben op tegemoetkoming, ook in aanmerking laten komen voor een vergoeding van € 500 ter erkenning van leed door de onterechte afwijzing?

graag
nader uitwerken
en fraude-
gevallen
uitwerken.

Kernpunten

Argumenten voor Route 1 (advies RvS): Collectieve regeling met enkel eenduidige compensatie

Menselijke maat

- Rechtsgelijkheid binnen categorieën, iedereen die onterecht is afgewezen krijgt één vast bedrag, waarmee het leed van de burger wordt erkend.

Betrouwbare overheid/opgewekt vertrouwen

- Aan voorgenomen beleid in kamerbrieven kan door burgers geen vertrouwen worden ontleend. Onduidelijk is welk deel van de populatie op

de hoogte is van het beleid zoals dat thans in het wetsvoorstel is uitgewerkt.

Argumenten tegen route 1:

- De Belastingdienst heeft burgers in categorie II geïnformeerd dat zij onterecht zijn afgewezen en hen verwezen naar de gemeentelijk schuldhulpverlening. Schuldhulpverleners hebben in de communicatie het vertrouwen opgewekt dat burgers niet zelf hun schulden hoeven af te lossen.
- Ook is ten aanzien van kwijtschelding en terugbetaling gecommuniceerd waarmee het vertrouwen kan zijn gewekt dat beide zullen plaatsvinden.

Argumenten voor Route 2 (huidige route) Collectieve regeling met persoonlijke aanpak

Menselijke maat

- Burgers van wie wordt verondersteld dat zij nog steeds met problematische schulden kampen – omdat zij nooit tot een MSNP zijn toegelaten – worden ruimhartiger gecompenseerd dan burgers die een MSNP hebben doorlopen.
- Burgers kunnen op meerdere manieren tegemoet worden gekomen, dan enkel een vast bedrag.

Betrouwbare overheid/opgewekt vertrouwen

- De gemeenten zijn feitelijk reeds begonnen met het verlenen van schuldhulpverlening aan burgers die onterecht zijn afgewezen en later nooit meer zijn toegelaten. De Belastingdienst heeft hieraan meegewerkt door burgers te informeren dat zij zich kunnen melden bij de gemeentelijke schuldhulpverlening.
- Het voornemen van de VNG om voor burgers in categorie II te starten met de uitvoering van reguliere MSNP-trajecten, waarbij van de burger voorafgaand aan wetgeving niet wordt gevraagd hun afloscapaciteit in te zetten, is gemeld aan de Tweede Kamer en in april is de Tweede Kamer geïnformeerd dat de uitvoering van reguliere schuldhulpverlening feitelijk is gestart.
- De VNG heeft op basis van het met de Kamer gedeelde beleid en in afstemming met de Belastingdienst een werkwijze opgesteld die schuldhulpverleners kunnen gebruiken voor burgers die in het verleden onterecht zijn afgewezen. In deze werkwijze staat onder andere dat burgers die onterecht zijn afgewezen een pseudo-MSNP krijgen aangeboden waarin de Belastingdienst de betaalcapaciteit van de burger op zich neemt.
- Schuldhulpverleners zijn bij burgers die zich hebben gemeld, gestart met het opzetten van een MSNP; schuldhulpverleners hebben de afgelopen maanden de schuldenpositie gestabiliseerd en in kaart gebracht. Vervolgens hebben schuldhulpverleners schuldsaneringsvoorstellen gedaan aan de schuldeisers. Tijdens deze stappen is de schuldhulpverlener, en daarmee ook de burger, uitgegaan van het met de Tweede Kamer gecommuniceerde beleid. Bij enkele burgers is de pseudo-MSNP reeds afgerond. Deze burgers hebben enkel nog een schuld bij de gemeente.

Argument tegen route 2:

- Rechtsongelijkheid binnen de doelgroep door het onderscheiden van categorieën op basis van veronderstelde schade/verondersteld leed.

Advies: wij adviseren u om de voor burgers die in aanmerking komen voor de pseudo-MSNP reeds ingezette lijn in de uitvoeringpraktijk omtrent het pseudo-MSNP vanwege het gewekte vertrouwen voort te zetten en ongewijzigd te laten in het huidige wetsvoorstel. Daarmee kan voor deze burgers een schone lei mogelijk worden gecreëerd.¹ Ook ten aanzien van het kwijtschelden en terugbetalen van op belastingschulden bedragen wordt u geadviseerd vast te houden aan de eerder ingezette lijn, vanwege mogelijk opgewekt vertrouwen. Voor wat betreft het wachtgeld wordt – conform het advies van de Afdeling – voorgesteld dit om te zetten in een vaste tegemoetkoming van € 500 voor alle burgers in categorie I, II en IV.

Toelichting bij bespreekpunt

- Er zijn vier categorieën onderscheiden:
 - Categorie I: deze burgers hebben na hun initiële (onterechte) afwijzing een herbeoordeling aangevraagd, een nieuw MSNP-verzoek gedaan of een (nieuwe) WSNP-aanvraag ingediend. Op basis hiervan zijn zij op een later moment (alsnog) een MSNP of WSNP tot stand is gekomen;
 - Categorie II: Burgers in deze categorie zijn na de onterechte afwijzing van hun MSNP-verzoek later niet alsnog toegelaten tot een MSNP of WSNP en hebben niet alsnog een terechte afwijzing op een MSNP-verzoek ontvangen;
 - Categorie III: Burgers die na een onterechte afwijzing alsnog een terechte afwijzing hebben ontvangen op de initiële aanvraag of op een nieuwe aanvraag. Deze burgers ontvangen geen tegemoetkoming;
 - Categorie IV: deze burgers zitten bij inwerkingtreding van het wetsvoorstel in een lopend MSNP- of WSNP-traject.
- Burgers in categorie III ontvangen op basis van het huidige wetsvoorstel geen tegemoetkoming, omdat eerder is geconcludeerd dat zij uiteindelijk gerechtvaardigd niet zijn toegelaten tot een MSNP-traject. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat de terechte grond voor afwijzing ook zal hebben gegolden ten tijde van het MSNP-verzoek dat enkel op een onterechte grond is afgewezen.
- Nu wordt geadviseerd het wachtgeld terug te brengen naar één bedrag voor de categorieën I, II en IV, ter erkenning van leed (voor het feit dat er een onterechte afwijzing is ontvangen), kan het in de rede liggen om ook de burgers in categorie III voor deze tegemoetkoming in aanmerking te laten komen.
- De Afdeling wijst in haar advies hier ook expliciet op: "Indien het leed dat is ontstaan door de onterechte afwijzing de aanleiding voor de erkenning

¹ Een pseudo-MSNP komt niet tot stand als één of meerdere schuldeisers weigeren (en ook niet door de rechter worden bevolen) in te stemmen met het aangeboden akkoord.

vormt, dan is het passend om waar mogelijk te volstaan met eenzelfde tegemoetkoming voor iedereen. Op dit punt is immers sprake van een voor alle betrokkenen gelijke ervaring."

Communicatie

Niet van toepassing.

Politiek/bestuurlijke context

Niet van toepassing.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

TvO: Gelezen 5/12/2024

TER BESLISSING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

Directoraat-Generaal
voor Fiscale Zaken
Directie Directe
Belastingen & Toeslagen

Persoonsgegevens

nota

Aanbiedingsformulier MR voor het wetsvoorstel Wet
onverplichte tegemoetkoming onterechte afwijzing
buitengerechtigde schuldregeling met bijbehorend nader
rapport

Datum
2 december 2024

Notanummer
2024-0000559801

Bijlagen
I. Wetsvoorstel
II. Nader rapport
III. Aanbiedingsformulier MR

Aanleiding

Het wetsvoorstel Wet onverplichte tegemoetkoming onterechte afwijzing buitengerechtigde schuldregeling (hierna: het wetsvoorstel) biedt de grondslag voor het tegemoetkomen van burgers van wie een verzoek tot medewerking aan buitengerechtigde schuldregeling (hierna: MSNP-verzoek) ten onrechte door de Belastingdienst is afgewezen. Naar aanleiding van het advies met dictum C van de Afdeling advisering van de Raad van State (hierna: de Afdeling) is het wetsvoorstel uit het Pakket Belastingplan 2025 gehaald en aangepast. Met deze nota wordt u gevraagd in stemmen met het gewijzigde wetsvoorstel en bijbehorend nader rapport en met indiening van het wetsvoorstel – na tussenkomst van de MR – bij de Tweede Kamer (TK).

Beslispunt

- 1) Gaat u akkoord met het bijgevoegde wetsvoorstel (bijlage I)? Wij adviseren u hiermee akkoord te gaan.
- 2) Gaat u akkoord met het bijgevoegde nader rapport (bijlage II)? Wij adviseren u hiermee akkoord te gaan en het nader rapport te ondertekenen.
- 3) Gaat u akkoord met het bijgevoegde aanbiedingsformulier MR (bijlage III)? Wij adviseren u hiermee akkoord te gaan en het aanbiedingsformulier MR te ondertekenen, zodat het wetsvoorstel en nader rapport kunnen worden geagendeerd voor de MR van 13 december 2024.

Kern

- Op 23 augustus 2024 is het wetsvoorstel, als onderdeel van het pakket Belastingplan 2025, ter advisering aan de Afdeling voorgelegd.
- Na ontvangst van het advies, waarin de Afdeling aangeeft een aantal bezwaren bij het wetsvoorstel te hebben en adviseert het voorstel niet bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal in te dienen, tenzij het is aangepast (dictum C), heeft uw voorganger besloten het wetsvoorstel uit pakket Belastingplan 2025 te halen.
- Naar aanleiding van het advies is het wetsvoorstel op bepaalde onderdelen aangepast en is de toelichting aangevuld.
- Voorts is het nader rapport opgesteld.
- Het is wenselijk dat het wetsvoorstel en nader rapport op korte termijn bij de TK worden ingediend, gezien de beoogde datum van inwerkingtreding

Alkoord
Maar graag
even toelichting
op RvS traject
en MR bespreking

(uiterlijk 1 april 2025). Of de hiervoor genoemde datum ook daadwerkelijk gehaald kan worden is afhankelijk van de behandeling van het wetsvoorstel door beide Kamers.

MSNP-verzoeken onterecht afgewezen

- Uit onderzoek is gebleken dat de Belastingdienst – al dan niet namens de Dienst Toeslagen – verzoeken tot medewerking aan een buitengerechtelijke schuldregeling (MSNP-verzoeken) in de periode januari 2012 tot april 2021 onterecht heeft afgewezen op basis van gehanteerde grensbedragen, een kwalificatie opzet/grove schuld, een registratie in de Fraude Signalering Voorziening of een fraude-indicatie.
- Achteraf bezien is het onjuist geweest dat verzoeken enkel op één van die gronden zijn afgewezen.
- De Belastingdienst heeft hiermee de mogelijkheid van kwetsbare burgers tot het realiseren van een schuldenvrije start onterecht en onnodig aanzienlijk beperkt.
- Burgers van wie een MSNP-verzoek ten onrechte is afgewezen, zijn door de onterechte afwijzing pas later of helemaal niet toegelaten tot een schuldregeling. Door de onterechte afwijzing kunnen deze burgers in de dwanginvordering of persoonlijk faillissement terecht zijn gekomen. Dit kan voor hen vergaande gevolgen hebben gehad.

Tegemoetkomingsbeleid

- De gevolgen voor burgers van wie het MSNP-verzoek onterecht is afgewezen lopen uiteen. Gelet daarop is tegemoetkomingsbeleid opgesteld waar wordt gewerkt met verschillende categorieën en verschillende vormen van tegemoetkoming.
- Bij het tegemoetkomingsbeleid worden burgers van wie een MSNP-verzoek onterecht is afgewezen, onderverdeeld in vier categorieën:
 - Categorie I (circa 2.650 burgers): burgers die na een onterechte afwijzing alsnog zijn toegelaten tot een MSNP- of WSNP-traject.
 - Categorie II (circa 650 burgers): burgers die na een onterechte afwijzing niet meer zijn toegelaten tot een MSNP- of WSNP-traject, noch later terecht zijn afgewezen.
 - Categorie III (circa 2.900 burgers): burgers die na een onterechte afwijzing alsnog een terecht afwijzing hebben ontvangen op de initiële aanvraag of op een nieuwe aanvraag.
 - Categorie IV (circa 100 burgers): burgers die na een onterechte afwijzing zijn toegelaten tot een MSNP- of WSNP-traject, waarbij dit traject bij inwerkingtreding van de wet nog niet is afgerond.
- Het tegemoetkomingsbeleid – zoals dat aan de Afdeling is voorgelegd – bestond uit de volgende onderdelen:
 - Tegemoetkoming voor immateriële schade (het zogenaamde wachtgeld). De tegemoetkoming bedraagt € 500 per zes maanden voor de periode tussen een onterechte afwijzing en toelating tot een MSNP of het moment van inwerkingtreding van de wet. Burgers in categorie I, II en IV komen voor deze tegemoetkoming in aanmerking.
 - Kwijtschelding van de nog openstaande schulden bij de Belastingdienst en de Dienst Toeslagen. Burgers in categorie II en IV komen voor deze tegemoetkoming in aanmerking.

- Terugbetaling van de betaalde bedragen aan en verrekenende bedragen door de Belastingdienst en de Dienst Toeslagen.¹ Burgers in categorie II en IV komen voor deze tegemoetkoming in aanmerking.
- Een MSNP waarbij de Belastingdienst een bedrag beschikbaar stelt dat gelijk is aan de afloscapaciteit van de burger (de zogenaamde pseudo-MSNP).² Het bedrag vormt de basis voor het saneringsvoorstel. Daarin wordt het verzoek gedaan om na betaling van een bepaald percentage van de vordering finale kwijting te verlenen voor het eventuele restant. Door de pseudo-MSNP kan een schuldenvrije start worden gecreëerd, zonder dat de burger hiervoor een afdracht hoeft te doen na inwerkingtreding van de wet. Burgers in categorie II en IV komen voor deze tegemoetkoming in aanmerking.
- Alleen burgers van wie een MSNP-verzoek in periode 2014 tot april 2021 onterecht is afgewezen komen in aanmerking voor het tegemoetkomingsbeleid. Onterechte afwijzingen in de periode 2012 tot en met 2013 maken geen onderdeel uit van het tegemoetkomingsbeleid, omdat over die jaren geen dossiers meer beschikbaar zijn in verband met het verstrijken van de wettelijke bewaartermijn en de inrichting van het systeem van het Landelijk Incasso Centrum.
- Het tegemoetkomingsbeleid voorziet ook in een nabestaandenregeling. Door de Belastingdienst aangewezen nabestaanden – te weten de fiscaal partner op het moment van overlijden of, indien die er niet is, de kinderen van de overledene – kunnen aanspraak maken op het wachtgeld. Hierbij is ervoor gekozen om ook aanverwante kinderen van de overledene in aanmerking te laten komen voor het wachtgeld.
- Het wordt wenselijk geacht dat de wet op korte termijn in werking treedt, zodat de Belastingdienst daadwerkelijk tegemoetkomingen kan gaan toekennen. Gelet daarop maakte het wetsvoorstel in eerste instantie onderdeel uit van het pakket Belastingplan 2025. Op die manier zou een inwerkingtreding per 1 januari 2025 gerealiseerd kunnen worden.

Aanbod VNG

- Naar aanleiding van de communicatie met beide Kamers over het tegemoetkomingsbeleid heeft de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) zich in februari 2024 bij de toenmalige staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst gemeld met het voorstel om getroffen burgers vooruitlopend op wetgeving alvast schuldhelpverlening aan te bieden op basis van de Wet gemeentelijke schuldhelpverlening (de zogenaamde route VNG).
- De toenmalige staatssecretaris heeft dat aanbod aanvaard.³
- De VNG heeft vervolgens op basis van het met de Kamers gedeelde tegemoetkomingsbeleid en in afstemming met de Belastingdienst een werkwijze opgesteld die schuldhelpverleners kunnen gebruiken voor schuldhelpverlening aan burgers die zich melden vooruitlopend op de wettelijke grondslag.

¹ De betalingen en verrekeningen moeten hebben plaatsgevonden ná de onterechte afwijzing en materieel betrekking hebben op een tijdvak gelegen voor de onterechte afwijzing of een tijdvak dat liep ten tijde van de onterechte afwijzing.

² Het bedrag wordt pas daadwerkelijk uitgekeerd als alle schuldeisers hebben ingestemd het saneringsvoorstel.

³ Kamerstukken II 2023/24, 31066, nr. 1338, bijlage 1 'Actuele onderwerpen, moties en toezeggingen'.

- Sinds maart 2024 worden burgers die na een onterechte afwijzing nimmer zijn toegelaten tot een MSNP of WSNP – en ook geen terechte afwijzing hebben ontvangen – door de Belastingdienst geïnformeerd dat zij voor schuldhelpverlening contact op kunnen nemen met hun gemeente.
- Gemeenten zullen bij de route VNG niet aan burgers vragen hun afloscapaciteit af te dragen. De gemeente zal een saneringskrediet verstrekken gelijk aan de afloscapaciteit van de betreffende burger, zonder dat de burger hierop hoeft af te lossen.⁴
- Op deze manier kan voor de burger vooruitlopend op wetgeving al een schuldenvrije start worden gerealiseerd, zonder dat de burger hiervoor zelf een afdracht moet doen. De route VNG is derhalve vergelijkbaar met de voorgestelde pseudo-MSNP.
- Bij het verstrekken van saneringskredieten door gemeenten is ervan uitgegaan dat uiteindelijk de Belastingdienst de afloscapaciteit namens deze burger zal voldoen. Oftewel, de Belastingdienst zal na inwerkingtreding van de wet de door gemeenten verstrekte saneringskredieten voldoen.
- De kans van slagen van een schuldhelpverleningstraject in het kader van de route VNG zal toenemen als de openstaande belasting- en toeslagschulden reeds zijn kwijtschelden. Daarom was het voornemen op vooruitlopend op wetgeving kwijtschelding van de openstaande belasting- en toeslagschulden van burgers in categorie II al mogelijk te maken. Om kwijtschelding van de openstaande belastingschulden mogelijk te maken zou lagere regelgeving (de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990) worden aangepast. Om de openstaande toeslagschulden te kunnen kwijtschelden zou in een beleidsbesluit worden voorzien.

Advies van de Afdeling

- Op 9 september 2024 heeft de Afdeling advies uitgebracht over het wetsvoorstel. De Afdeling heeft een aantal bezwaren bij het voorstel en adviseert het voorstel niet bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal in te dienen, tenzij het is aangepast (dictum C).
- De Afdeling is kritisch op fundamentele beleidskeuzes die aan het wetsvoorstel ten grondslag liggen.
- Op 12 september 2024 heeft uw ambtsvoorganger naar aanleiding van het advies besloten het wetsvoorstel uit het Pakket Belastingplan 2025 te halen, zodat er ruimte ontstaat om de verschillende kritiekpunten en eventuele aanpassingen diensgevolge in het wetsvoorstel te verwerken.
- Uw ambtsvoorganger heeft vervolgens besloten om het wetsvoorstel op de volgende onderdelen te wijzigen:
 - Het karakter van het tegemoetkomingsbeleid is in het wetsvoorstel geëxpliciteerd. In het wetsvoorstel is geëxpliciteerd dat het tegemoetkomingsbeleid een onverplichte tegemoetkoming behelst.
 - Het wachtgeld is vervangen door een forfaitaire tegemoetkoming van € 500 per onterechte afwijzing van een MSNP-verzoek. Als een burger bijvoorbeeld tweemaal een MSNP-verzoek van de burger is afgewezen, krijgt deze burger tweemaal de forfaitaire tegemoetkoming.
 - Ook burgers in categorie III komen in aanmerking voor een forfaitaire tegemoetkoming. Dit is in lijn met het besluit van uw ambtsvoorganger om de nadruk te leggen op het erkennen van leed

⁴ Het saneringskrediet wordt pas daadwerkelijk verstrekt als alle schuldeisers hebben ingestemd het saneringsvoorstel.

als gevolg van de onterechte afwijzing. In het wetsvoorstel dat aan de Afdeling is voorgelegd kwamen burgers in categorie III niet in aanmerking voor een tegemoetkoming.

- In het wetsvoorstel is een delegatiegrondslag opgenomen om bij algemene maatregel van bestuur passende waarborgen te treffen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens.
- Voorts is besloten om niet vooruitlopend op wetgeving over te gaan tot kwijtschelding. Het wetsvoorstel zal voorzien in een wettelijke grondslag voor het kunnen kwijtschelden van zowel belasting- als toeslagschulden.
- Naast de hiervoor genoemde wijzigingen is in het wetsvoorstel de toelichting met betrekking tot de uitvoeringskosten en betrokkenheid van de doelgroep aangevuld.
- Het wetsvoorstel is op de volgende onderdelen – in lijn met het besluit van uw ambtsvoorganger – niet gewijzigd:
 - Er is geen mogelijkheid gecreëerd voor burgers die in 2012 of 2013 mogelijk een onterechte afwijzing hebben ontvangen om op verzoek in aanmerking te komen voor het tegemoetkomingsbeleid. Gelet op de aanzienlijke gevolgen voor de uitvoering en de kleine slagingskans van een verzoek van een zelfmelder, is het op aanvraag toekennen van een tegemoetkoming voor burgers die onterecht zijn afgewezen in 2012 of 2013 geen onderdeel van het tegemoetkomingsbeleid. Het voorgaande wordt toegelicht in het wetsvoorstel en nader rapport.
 - De reikwijdte van kwijtschelding en terugbetaling van de betaalde en verrekenende bedragen is niet gewijzigd. Het verschil in de peildatum van kwijtschelding en terugbetaling van de betaalde en verrekenende bedragen blijft derhalve bestaan. De rechtvaardiging voor dit verschil is erin gezocht dat beide tegemoetkomingsonderdelen een ander doel dienen en het vertrouwen dat bij burgers kan zijn gewekt door de communicatie over het voorgestelde tegemoetkomingsbeleid. De toelichting in het wetsvoorstel is op dit punt aangevuld. Voorts wordt het handhaven van het verschil toegelicht in het nader rapport.
 - Voor burgers in categorie II en IV blijft de pseudo-MSNP bestaan. De rechtvaardiging voor het handhaven van de pseudo-MSNP is onder meer gezocht in de omstandigheid dat in de praktijk eigenlijk al uitvoering wordt gegeven aan de pseudo-MSNP door gemeenten⁵ en het vertrouwen dat bij burgers kan zijn gewekt door de communicatie over het voorgestelde tegemoetkomingsbeleid. Terugkomen op de pseudo-MSNP zou betekenen dat burgers (alsnog) zelf een afdracht moeten doen voor een MSNP. Dit wordt niet passend en wenselijk geacht. De keuze voor het handhaven van de pseudo-MSNP wordt toegelicht in het wetsvoorstel en nader rapport.
 - Het wijzigen van het wachtgeld in een forfaitaire tegemoetkoming maakt de voorgestelde nabestaandenregeling passender. Nabestaanden ontvangen de forfaitaire tegemoetkoming als de burger van wie een MSNP-verzoek onterecht is afgewezen is overleden voor toekenning van de tegemoetkoming. De nabestaandenregeling zelf is niet inhoudelijk gewijzigd. Dat betekent dat de forfaitaire tegemoetkoming ook kan worden toegekend aan aanverwante kinderen. De keuze voor de reikwijdte van de nabestaandenregeling wordt toegelicht in het wetsvoorstel en nader rapport.

Graag even bespreken.

⁵ Zie ook het kopje aanbod VNG voor de route VNG.

- De uitvoeringskosten voor de Belastingdienst zijn middels een Uitvoeringstoets in beeld gebracht en deze bedragen €15,1 miljoen incidenteel verdeeld over de jaren 2024 tot en met 2026. De tegemoetkomingskosten (exclusief de kwijtschelding van belasting- en toeslagenschulden) worden geraamd op €12,1 miljoen. Zowel de uitvoeringskosten als de tegemoetkomingskosten (exclusief kwijtschelding) worden gedekt binnen de MSNP/FSV reservering op artikel 1 van de Financiën begroting.
- De kosten voor kwijtschelding worden geraamd op €11,6 miljoen. Kwijtschelding zorgt voor een lagere ontvangst, maar valt buiten het inkomstenkader.
- De totale geraamde tegemoetkomingskosten (incl. kwijtschelding van belasting- en toeslagenschulden) bedragen daarmee €23,7 miljoen.

Alle kosten
dus gedekt?

Wetgevingstoets JenV

- Het aangepaste wetsvoorstel is aan JenV voorgelegd voor een herijking van de wetgevingstoets.
- JenV heeft de herijking van de wetgevingstoets met een akkoord afgesloten.
- Hierbij is wel door JenV ambtelijk opgemerkt dat wat JenV betreft het wetsvoorstel opnieuw aan de Afdeling moet worden voorgelegd ter advisering. Het wetsvoorstel maakt niet langer onderdeel uit van het pakket Belastingplan 2025 en moet derhalve als een nieuw wetsvoorstel worden gezien en zodoende worden voorgelegd aan de Afdeling. De collega's van JenV zullen hun bewindspersoon daarom adviseren om tijdens de MR waarin het wetsvoorstel zal worden besproken een algemene opmerking te maken over een adviesaanvraag bij de Afdeling.
- Tijdens de MR van 23 augustus 2024 is door uw ambtsvoorganger om machtiging gevraagd het wetsvoorstel voor te leggen aan de Afdeling en vervolgens zonder tussenkomst van de MR (na de gewenste en/of noodzakelijke aanpassingen) in te dienen bij de TK. Significante aanpassingen naar aanleiding van het advies door de Afdeling zouden mondeling door de verantwoordelijke bewindspersoon worden toegelicht in de MR.
- Het onderhavige wetsvoorstel was en is een zelfstandig wetsvoorstel met een eigen losstaand advies van de Afdeling en eigen losstaand nader rapport (zie bijlage II).
- Gezien het voorgaande wordt er geen noodzaak gezien om het (aangepaste) wetsvoorstel opnieuw aan de Afdeling voor te leggen, temeer omdat het wetsvoorstel op hoofdlijnen gelijk is gebleven.
- Tot slot zou het wetsvoorstel opnieuw voorleggen aan de Afdeling ter advisering betekenen dat het wetsvoorstel dit jaar niet meer bij de TK kan worden ingediend, hetgeen zal leiden tot verdere vertraging in het wetgevingsproces van in potentie 3 maanden (de gebruikelijke adviestermijn). Hiervoor is reeds benoemd dat de gewenste datum van inwerkingtreding thans 1 april 2025 is. Om de hiervoor genoemde datum te kunnen halen, zullen het wetsvoorstel en nader rapport zo snel mogelijk bij de TK moeten worden ingediend.

dus? Het
gaat naar de
RvS?
Of niet?

Politiek/bestuurlijke context

- De TK is voor het laatst op 23 april 2024 per brief geïnformeerd over het tegemoetkomingsbeleid MSNP en bijbehorend wetsvoorstel. In de

Kamerbrief van 23 april 2024 is het tegemoetkomingsbeleid op hoofdlijnen toegelicht. De TK heeft tot op heden niet inhoudelijk gereageerd op die brief.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.